

Idees d'actualitat - Especial Fons UE NextGeneration

Ara que lentament anem sortint de les fases més crítiques de la pandèmia de coronavirus, ens trobem en un moment crucial de cara a la recuperació econòmica post pandèmica i la concreció de les polítiques que han de marcar les properes dècades. És per això que hem decidit dedicar aquest número especial del *Diari de les idees* al Pla de recuperació per a Europa conegut com a NextGeneration i la selecció d'una cinquantena d'articles que en fan l'anàlisi des de diferents perspectives.

El Pla NextGeneration és el programa de recuperació europeu concebut per deixar enrere la pandèmia i transformar l'economia, crear oportunitats i llocs de treball mitjançant una inversió de 750.000 milions d'euros entre tots els països membres de la UE. Aquesta quantitat de recursos és l'estímul econòmic més gran finançat per la UE en tota la seva història. El *Mecanisme Europeu de Recuperació i Resiliència* és l'element central de NextGenerationEU, amb 672.500 milions d'euros en préstecs i subvencions disponibles per donar suport a les reformes i inversions de les empreses europees. L'objectiu és mitigar l'impacte econòmic i social que ha provocat la pandèmia de coronavirus i fer que les economies i societats europees siguin més sostenibles, resilents i estiguin preparades per als reptes i les oportunitats de les transicions ecològica i digital. Aquest import es desglossa en 360 000 milions que seran préstecs i 312.500 milions en subvencions. NextGeneration també inclou 47.500 milions d'euros per al programa REACT-UE que continua i amplia les mesures de resposta i reparació de crisi aplicades a través de la Iniciativa d'Inversió en Resposta al Coronavirus i la Iniciativa d'Inversió en Resposta al Coronavirus Plus. Finalment, l'import es completa fins al 750.000 milions amb programes complementaris com ara els Fons de Transició Justa o Horitzó Europa que es detallen més avall.

Així, es destinarà un total de 1,8 bilions d'euros per a la reconstrucció d'Europa després de la COVID-19, una Europa que vol sortir de la crisi amb una economia més ecològica, digital i resilient. A més el nou pressupost a llarg termini augmentarà els mecanismes de flexibilitat per garantir la seva capacitat de fer front a necessitats imprevistes per tal d'estar preparats no només per a les realitats actuals, sinó a les noves incerteses.

Els principals elements de l'acord subscrit al juliol de 2020 pels 27 estats membres estableix que més del 50% de l'import es destinarà a donar suport a la modernització, principalment mitjançant a) la recerca i la innovació, a través del programa Horitzó Europa (5.000 milions €); b) les transicions climàtica i digital, a través del Fons de transició justa i del programa Europa digital (10.000 milions €); i c) la preparació, recuperació i resiliència, a través del fons RescEU (1.900 milions €) i un nou programa de salut, EU4Health (9.400 milions €). Així mateix, el fons de recuperació també s'ocuparà de la modernització de polítiques tradicionals, com la de cohesió i la política agrícola comuna, perquè contribueixin al màxim a les prioritats de la Unió, la lluita contra el canvi climàtic, a la qual es destinarà el 30% dels fons de la UE, i la protecció de la biodiversitat i la igualtat de gènere.

Per finançar NextGenerationEU, la Comissió Europea -en nom de la Unió Europea-obtindrà préstecs en els mercats a costos més favorables que molts estats membres i redistribuirà els imports. Perquè la Comissió comenci a obtenir préstecs, tots els Estats membres han de ratificar la nova Decisió sobre els recursos propis de conformitat amb els seus requisits constitucionals respectius. D'altra banda, la Comissió Europea ja emet bons per finançar préstecs a la UE i a països tercers en el marc de quatre programes, per exemple, fins a 100 000 milions d'euros destinats a el programa SURE per fomentar l'ocupació i mantenir llocs de treball. La Comissió utilitzarà una estratègia de finançament diversificada per tal de recaptar fins al 2026, amb les millors condicions financeres possibles, uns 800 000 milions d'euros a preus corrents destinats a NextGenerationEU, la qual cosa suposa el 5% de l'PIB de la UE.

Finalment, pel que fa al calendari d'aplicació dels fons NextGeneration, aquests són els terminis més importants:

- El 30 d'abril va finalitzar el termini per a la presentació oficial del Pla de Recuperació per part de cada estat membre a la Comissió Europea.
- Juny 2021: Finalitza el termini màxim perquè la Comissió Europea emeti els seus dictàmens.
- Juliol 2021: Finalitza el termini màxim perquè el Consell Europeu emeti el seu dictamen.
- 2022: Es decideix l'assignació del Segon tram (30%) del Mecanisme de Recuperació i Resilència.
- Desembre 2022: Data límit perquè el 60% del MRR estigui compromès.
- Desembre 2023: Data perquè el 100% del MRR estigui compromès.
- Desembre 2026: Data límit d'execució de projectes

Per a més detalls sobre el funcionament, podeu consultar la [fitxa tècnica](#) facilitada per la Comissió Europea.

A tall d'introducció general al Pla NextGeneration, destaquem a Paola Tamma i Eszter Zalan que expliquen respectivament des de la pàgines de la revista *Politico* i *EUObserver* quins són els mecanismes d'aplicació del fons de recuperació. Destaquen que tots els estats membres havien de presentar a finals d'abril els seus plans de despeses per al fons, que

havien d'incloure certs objectius, com per exemple la inversió en transició digital i en energia verda. A partir d'ara, caldrà que la Comissió estableixi un equilibri entre el compliment dels plans proposats pels països i la seva viabilitat econòmica conjunta. Una viabilitat que també està directament relacionada amb el procés d'amortització dels 400.000 milions d'euros que són objecte de préstec. En aquest sentit, la Comissió ja prepara la creació de nous impostos destinats a recaptar fons suficients durant les properes tres dècades com per amortitzar el deute i que consisteixen principalment en: un mecanisme d'ajust en frontera de les emissions de carboni, un impost digital, un impost sobre les transaccions financeres, una contribució financera vinculada a el sector empresarial i una nova base imposable comuna de l'impost sobre societats. Segons els autors d'un informe de Standard & Poor's, en els propers cinc anys els fons europeus tinguin un impacte significatiu que, en el pitjor dels escenaris, augmentaria un 1,5% el PIB dels estats membres, mentre que en el millor podria suposar una augment del 4,1%.

D'altra banda, no podem obviar que la nova estratègia de la Unió Europea suposa una revolució estructural econòmica que busca reduir les diferències que han crescut entre estats membres durant la pandèmia. L'augment del rol de la UE respecte de les decisions econòmiques de cada estat membre a partir d'una harmonització econòmica europea, pot impulsar una reforma estructural econòmica en els estats membres, i afavorir i impulsar la creació d'una economia verda i digital amb l'objectiu de reforçar i ampliar el lideratge internacional de l'euro. En definitiva, un pla de recuperació que d'acord amb l'opinió de Martin Arnold i Sam Fleming al *Financial Times* permetrà un impuls substancial del creixement que probablement serà superior al que la UE o els mateixos països han previst. Amb l'acceleració de les campanyes de vacunació després d'un inici d'any inestable i el final dels confinaments i de les mesures de restricció en alguns països, enquestes recents realitzades a les empreses i a les llars de la UE mostren que la seva confiança repunta molt per sobre dels nivells anteriors pandèmia. Per consegüent, els economistes esperen que la Comissió revisi a l'alça les previsions de creixement de la UE que són del 3,7% per a 2021 i del 3,9% per al 2022.

A més a més, el coronavirus també ha il·lustrat la necessitat d'una major coordinació europea per fer front a les emergències sanitàries i està clar que ara les institucions de la UE tindran un paper més important en la preparació de futures pandèmies. En aquest sentit, en un panel d'experts reunits pel think tank Clingendael, Rem Korteweg destaca que tot i les dificultats a què s'ha enfrontat la UE ha estat un encert que la Comissió adquirís les vacunes en nom dels estats membres, ja que si no ho hagués fet hauria desencadenat una guerra d'ofertes en el mercat interior de la UE, la qual cosa hauria provocat inevitablement enormes friccions entre els països. Un altre resultat de la pandèmia serà un nou equilibri de poder econòmic entre els països que van poder mantenir les seves economies a flotació i els que no. Així, els desequilibris econòmics després del coronavirus crearan nous problemes per al mercat interior de la UE i requeriran una major supervisió.

Més enllà del Pla NextGeneration, des de les pàgines de Le Grand Continent, Francesco Sarraceno advoca per una capacitat de despesa central a nivell de la Unió, és a dir per un pla de recuperació permanent. En efecte, considera que no hem de pensar que els fons de recuperació seran la solució a tots els problemes de l'economia europea i que cal pensar en

el que vindrà després. En els propers anys, sobretot si la recuperació demostra ser efectiva, caldrà dotar la Unió d'una capacitat de despesa central per a la provisió de béns públics europeus (salut, transició ecològica, cohesió territorial) a més dels programes nacionals. En aquest sentit, el programa NextGeneration de la UE és només un primer pas: és temporal i no finança les inversions europees, sinó les nacionals. De cara al futur serà doncs necessari un pla de recuperació permanent d'abast europeu, que serà un projecte complex i que haurà de resoldre qüestions importants en matèria de responsabilitat política, repartiment de costos i assignació de recursos.

Això no obstant, Nikos Chrysoloras recorda a [Bloomberg](#) que els fons europeus encara han de fer front a nombroses dificultats. Per exemple, encara queden diversos països com Hongria que encara han de ratificar la decisió que permetrà a la Comissió Europea augmentar el deute públic per poder finançar el paquet de mesures. Així mateix, des de les pàgines de [The Conversation](#) s'analitza les dues principals causes de retard en l'aplicació del pla. La primera, de caràcter legal, s'ha pogut resoldre ràpidament ja que la llei que autoritza l'aprovació de la decisió sobre recursos ha obtingut una sòlida majoria de dos terços al Bundestag i ha estat unànime al Bundesrat. El segon problema, de caire polític, és de resultat més incert. A Polònia, una petita formació que forma part de la majoria de govern es nega a donar suport a la decisió sobre recursos propis, agreujant encara més les tensions dins de la coalició tripartita liderada pel partit Llei i Justícia. Quan es resolgui aquest problema, la Comissió tindrà dos mesos per avaluar els plans nacionals, amb especial atenció a la coherència de les inversions públiques i les reformes estructurals que hauran d'implementar-se fins al 2026 per afrontar els reptes de les transicions ecològiques (almenys 37% dels recursos assignats a cada Estat membre) i digital (com a mínim 20%). Finalment, el Consell Europeu disposarà d'un mes per aprovar aquests plans cas per cas.

Els experts, però, també analitzen les conseqüències a més llarg termini que tindrà el pla NextGeneration des del punt de vista de les aportacions que no són a fons perdut i que els estats membres hauran de tornar. Així, l'experta del think tank [Bruegel](#) Rebecca Christie argumenta que els efectes de la pandèmia poden atorgar durant molt anys un paper a la Unió Europea com a emissora de deute que no estava previst pels tractats ni pels estats membres. Aquest rol no és un altre que el distribuïdor de deute públic. Quan s'aprovi el paquet de recuperació, la Unió Europea també liderarà una etapa de transició econòmica que marcarà el futur d'Europa en els propers anys. En aquest sentit, per veure l'impacte que ha tingut la pandèmia i el canvi de rumb en el rol de les institucions UE només cal comparar els recursos que s'havien prestat als estats membres en el passat amb el que es preveu aprovar a partir d'ara. Si durant la crisi de 2011, la UE va prestar al voltant dels 29.500 milions d'euros als estats membres, ara la quantitat aprovada pel fons NextGeneration pel que fa als préstecs és de 360.000 milions d'euros.

El pagament del deute que contrauran els estats també abordat per Paola Tamma a [Politico](#) on apunta que un dels problemes és que els estats membres tenen opinions i enfocaments diferents sobre l'amortització del deute i que per tant la proposta de nous impostos que ha presentat la Comissió haurà de ser prou equilibrada perquè pugui ser acceptada per tothom. Si les iniciatives de la Comissió per obtenir nous impostos no aconsegueix el consens, les opcions alternatives (amortitzar les subvencions al llarg dels anys mitjançant

un augment de les contribucions dels estats al pressupost de la UE o mitjançant retallades pressupostàries) tampoc no són gaire atractives. Així doncs, abans que finalitzi el període pressupostari actual, els 27 líders de la UE haurien de negociar un nou pressupost de set anys que inclogui la manera de cobrir el deute contret pel fons de recuperació. Una altra alternativa és que els estats membres acordin un deute permanent a tota la UE. Aquest ha estat fins ara un tema tabú, però algunes declaracions recents favorables, com sobretot les del primer ministre italià Mario Draghi, han donat un nou impuls al debat. Així mateix, Adam Tooze en una entrevista a *The New Yorker* que si bé el fons de recuperació és notable en molts sentits i que la resposta fiscal dels estats membres i del BCE durant la crisi sanitària ha estat un enorme pas endavant, adverteix que Europa està definint encara una política fiscal en gran mesura insuficient.

Finalment, en un informe publicat pel *Centre for European Policy Studies*, un altre dels think tanks europeus més influents, Jorge Núñez alerta d'alguns dels principals riscos per a l'èxit dels programes de recuperació, és voler abastar un espectre massa ampli, el manteniment de sectors insostenibles, els retards en la implementació, així com la manca d'una dimensió transversal més europea o bé la incapacitat d'implementar un programa que resulta molt complex i que està per sobre del pressupost normal de la Unió Europea. L'informe també presenta una sèrie de solucions per garantir que s'implementin aspectes crítics per als programes de recuperació i l'objectiu clau de la resiliència a llarg termini. Entre ells, destaca la necessitat de reformes estructurals importants als estats membres, millors sistemes de gestió i control a nivell de la UE, polítiques actives del mercat de treball ben dissenyades, així com un marc clar per a la col·laboració publico-privades per garantir que els fons assignats s'utilitzin amb més eficàcia.

Novament des del *Bruegel*, el think tank especialitzat en economia i representant de l'ortodòxia de les polítiques econòmiques europees, Zsolt Darvas i Simone Tagliapietra fan una primera valoració dels plans presentats per les quatre potències econòmiques europees i destaquen que França, Alemanya, Itàlia i Espanya reflecteixen prioritats força diferents. Els plans presentats tenen estructures bastant diverses, la qual cosa dificulta la seva comparació, especialment perquè classifiquen de manera diferent les diferents prioritats de despesa. Pel que fa als components verds i digitals, França i Alemanya presenten xifres precises, Espanya comunica informació qualitativa, mentre que Itàlia presenta un pla de digitalització separat i dos programes de transició ecològica. A grans trets, doncs, l'estudi revela que Alemanya preveu destinar 11.000 milions a la transició ecològica i 15.000 a la transició digital, França 21.000 milions i 10.000 milions, Espanya 31.000 milions i 16.000 milions i Itàlia 86.000 milions i 42.000 milions.

Possiblement perquè la seva assignació és menor, les inversions alemanyes en infraestructures verdes i mobilitat se centren en el desenvolupament de la mobilitat elèctrica, amb incentius per fomentar el desplegament de cotxes, autobusos i trens elèctrics. A Espanya, que parteix d'una major assignació, el pla preveu inversions en el desenvolupament de la mobilitat elèctrica, però també en el transport públic. Mentrestant, tant a França com a Itàlia, la meitat de les inversions se centren en el desenvolupament de sistema ferroviari. Les inversions en energia verda també estan estructurades de forma diferent. Probablement com a resultat de la menor assignació, Alemanya se centra en el

desenvolupament d'una economia de l'hidrogen. França també té previst invertir en hidrogen descarbonitzat, juntament amb projectes de suport a l'aeronàutica i el suport a el desenvolupament de mercats clau per a la tecnologia verda. Itàlia i Espanya -també gràcies als majors recursos de què disposen- preveuen importants inversions en energies renovables i xarxes intel·ligents, a més de donar suport a projectes d'hidrogen. Finalment, Alemanya té previst destinar més de la meitat dels diners que rebrà de la UE a la digitalització, mentre que els altres tres països gastaran una quarta part o menys. En termes de valors absoluts, Itàlia té previst gastar 42.000 milions d'euros a la transició digital, seguida d'Espanya (16.000 milions d'euros), Alemanya (15.000 milions d'euros) i França (10.000 milions d'euros).

Com ja hem assenyalat, els dos principals vectors que estructuraven les actuacions previstes pel pla de recuperació són l'economia verda i la transició digital. Pel que fa al primer aspecte, des de les pàgines del *Financial Times*, Stephany Griffith-Jones considera que invertir en les energies renovables no només significa invertir a llarg termini, sinó que també suposa un impuls econòmic, una nova forma de creació de llocs de treball i avançar cap a l'objectiu d'un món sostenible. Europa es troba ara mateix en una cruïlla de camins i ha de decidir si vol apostar fort per les empreses sostenibles i liderar el que podria ser una autèntica revolució industrial o recaure en errors del passat. De moment, sembla que la Unió Europea hagi apostant molt fort per la primera de les opcions. A la vegada un [informe](#) del think tank SDG Academy revela que cal profunditzar en els aspectes positius que pot tenir la recuperació post pandèmica de cara al medi ambient. En efecte, l'impacte de la COVID-19 ha demostrat que és fonamental establir una connexió entre sanitat pública i l'agenda mediambiental en la formulació de polítiques públiques. També ha comportat que els governs dels estats membres de la UE integressin els ODS al semestre europeu, la qual cosa representa un autèntic procés de coordinació i harmonització de les polítiques econòmiques i laborals en la UE. Amb tot, les mesures de creixement i ocupació a Europa no estan només relacionades amb l'energia verda, sinó també amb la promoció de l'economia circular, l'agricultura orgànica i les solucions basades en la natura. En definitiva, l'èxit o el fracàs del pla NextGeneration dependrà de la combinació de les agendes verda i social per tal d'evitar que les fractures i desigualtats existents no es consolidin.

Això no obstant, en aquest aspecte també hi ha zones d'ombra, i tant un [informe](#) d'Ecologistas en acción com un article de Gérard Horny a la revista *Slate* alerten de les mancances i de les ambigüitats del pla NextGeneration. Així, s'adverteix dels perills de sobre endeutament i austeritat, de la concentració dels fons en grans empreses, del fet que el Pla pugui ser un simple *greenwashing*, i de la manca de transparència i participació ciutadana. També s'alerta de que les successives retallades de l'última dècada en les administracions públiques han fet que no es disposi dels mitjans necessaris per realitzar un adequat seguiment de la destinació dels fons. Per això, és més que necessari que els fons NGEU reforcin les estructures públiques, dotant-les amb prou finançament com perquè puguin exercir el seu treball en l'interès general. També el think tank de referència en qüestions ecològiques [E3G](#) advertix de que almenys vuit estats membres no compleixen els criteris de dedicar almenys el 37% dels recursos a l'economia verda. A més a més, molts estats membres juguen amb els límits legals existents ja que preveuen destinar grans

quantitats de diners en projectes sobre els quals encara no hi ha estudis que determinin si són o no són perjudicials pel planeta. En definitiva, hi ha nombrosos dubtes que s'estiguin complint els requisits per part de molts països per poder accedir als fons de recuperació, la qual cosa suposarà una autèntica prova de credibilitat per la Unió Europea.

Per acabar, i pel que fa a la transició digital, Clàudia Canals i Oriol Carreras Baquer aborden en un informe publicat per [CaixaBank](#) l'impacte que representarà el Pla NGEU en termes de transformació digital. En aquest sentit, i atesa la importància de la inversió en actius intangibles en l'impuls digital, els autors analitzen l'impacte que tindrà l'NGEU sobre aquesta mena d'inversió. En aquest sentit, la inversió en digitalització contemplada en els sis plans d'actuació anunciats pel Govern per al període 2021-2023 puja a 16.250 milions d'euros, dels quals 15.400 seran finançats per l'NGEU. D'aquesta suma, és necessari excloure els 4.700 milions destinats al Pla de Connectivitat, al Pla 5G i a altres inversions en equipament TIC, ja que la inversió en infraestructura, tot i que és crucial per a la digitalització de l'economia, no computa com a inversió en intangibles. D'aquesta manera, en termes anuals, el NGEU representa una inversió directa en actius intangibles de gairebé 3.600 milions anuals durant els tres propers anys, xifra equivalent al 0,29% del PIB per any.

Finalment, Doug Moursay contrasta a *International Policy Digest* els plans de transició digital de la UE i dels EUA, i considera que els aspectes clau del projecte presentat a finals del mes d'abril per Joe Biden podrien oferir un punt de referència útil per als governs europeus que decideixen ara com gastar els seus respectius recursos dels fons europeus de recuperació. El pla d'infraestructures del president Biden destinarà 100.000 milions de dòlars a les infraestructures digitals i admet sense embuts que una profunda bretxa digital, que travessa línies racials i econòmiques, ha exacerbat les desigualtats existents i agreujat l'impacte de la COVID-19 en els grups minoritaris i marginats. De manera crítica, defineix l'accés a Internet de banda ampla com una infraestructura bàsica, atribuint-li el mateix nivell d'importància que l'accés a l'electricitat i a l'aigua potable. El pla NextGeneration es refereix a la bretxa digital europea en termes similars, encara que amb menys de claredat sobre la quantitat exacta d'inversió que hi destinaran UE i els seus estats membres. En el seu primer discurs sobre l'estat de la Unió Europea al mes de setembre de 2020, Ursula von der Leyen va insistir en la necessitat d'una transició verda i digital, i va prometre que el 20% dels fons es destinaria a la inversió digital. Això equival a uns 150.000 milions d'euros del paquet total de 750.000 milions d'euros, sense comptar els 149.500 milions d'euros assignats a la innovació digital com a part del Marc Financer Plurianual 2021-2027, el pressupost a llarg termini d'Europa per als propers sis anys. Les xifres són impressionants però no queda clar si seran suficients per satisfer les necessitats dels centenars de milions d'europeus i nord-americans que es troben del costat feble de la bretxa digital. Així, mentre alguns experts en tecnologia d'Estats Units es pregunten si el pla de Biden és prou audaç, les últimes dades referides a Europa indiquen la necessitat urgent que la Comissió i els Estats membres pensin en gran. Segons un recent [estudi](#) de l'Associació Europea d'Operadors de Xarxes de Telecomunicacions (ETNO), els operadors de telecomunicacions de la UE haurien d'invertir en els propers anys 300.000 milions d'euros repartits entre Internet fixa i mòbil, per aconseguir una cobertura total de 5G i velocitats de banda ampla. L'informe de la ETNO deixa clar que per aconseguir aquest nivell d'inversió serà necessari un important suport financer dels responsables polítics per facilitar el desplegament de la

5G i la fibra en les zones desateses.

Continuant amb les comparacions entre la resposta americana i l'europea, els analistes, economistes i polítics no coincideixen en el seu diagnòstic respecte de si la UE hauria de ser més ambiciosa en els seus plans d'estímul. L'Administració americana ha aprovat aquest mes de març un paquet d'ajudes per valor de 1,9 bilions de dòlars, que s'afegeix a altres ajuts ja acordats al desembre per l'administració Trump per un valor de 900.000 milions d'euros aprovats al desembre. Un estímul a curt termini d'uns tres bilions de dòlars, als quals es podrien afegir una quantitat similar en inversions en infraestructures. La comparació és odiosa ja que a nivell general la comparació deixa clar que Washington està trepitjant l'accelerador més a fons i amb més decisió que la Unió Europea. Així, un informe de l'OCDE assenyala que el creixement dels EUA serà del 6,5% el 2021 i del 4% el 2022, mentre que per a la UE serà respectivament del 3,9% i del 4%. Mentre els Estats Units recuperarà aviat el seu ritme de producció anterior a l'aparició del coronavirus, aquest no serà el cas de la Unió Europea.

NextGeneration Catalonia

Pel que fa a les actuacions previstes des de Catalunya destaquem el Pla per a la reactivació econòmica i protecció social a Catalunya aprovat al juliol de 2020 pel govern de la Generalitat amb el nom de NextGeneration Catalonia, un conjunt de programes concebuts per alinear-se amb l'Agenda 2030 i els objectius de desenvolupament sostenible de les Nacions Unides, el Pacte Verd Europeu i l'Estratègia Digital Europea. Els principals objectius del Pla són el reforçament de la capacitat productiva i del sistema sanitari i sociosanitari, la reducció de les desigualtats socials accentuades per la COVID-19 i l'acceleració de la transició cap a un model econòmic més sostenible i resilient. Arrel de l'aprovació del Fons de Recuperació Europeu, es va crear el comitè Assessor Catalunya - NextGeneration EU (CONTEXT CAT-EU), que té com a funció impulsar els projectes de transformació econòmica proposats pel govern de Catalunya, d'acord amb una sèrie de criteris de prioritització que assegurin una major capacitat transformadora. El total de recursos que s'adjudicaran per a la gestió de la Generalitat seran, segons una estimació orientativa en base al seu pes poblacional, de 1.700 milions d'euros del Mecanisme de Recuperació i Resiliència (MRR) i 1.366 milions del fons REACT-EU, a més dels projectes catalans que optin a rebre finançament de les convocatòries estatals. Catalunya, doncs, té l'oportunitat d'utilitzar els fons europeus per abordar grans reptes locals i globals. Per fer-ho el Govern de la Generalitat ha definit 11 missions o objectius que orienten la definició del NextGeneration Catalonia:

1. Igualtat d'oportunitats
2. Economia sostenible
3. Energia en transformació i nova indústria
4. Mobilitat sostenible.

5. Medi natural Adaptar el medi natural per preservar-lo dels embats del canvi
6. Connectivitat
7. Sobirania tecnològica
8. Innovació
9. Transformació
10. Infraestructures
11. Competitivitat

El comitè *NextGeneration Catalonia* de moment ha validat un total de 542 projectes, tots ells dividits en cinc eixos estratègics: economia per la vida, transició ecològica, transició digital, societat del coneixement i vector transversal.

España Puede

Per la seva banda, el govern espanyol també ha presentat el seu pla de recuperació, transformació i resiliència amb el nom de "España Puede", per complir amb els objectius establerts per la Unió Europea i potenciar i invertir en l'economia verda, la transició cap a la digitalització i atacar les desigualtats estructurals i de gènere. El Pla, inspirat en l'Agenda de Canvi, l'Agenda 2030 i els Objectius de Desenvolupament Sostenible de Nacions Unides, se sustenta en quatre pilars que han de vertebrar la transformació del conjunt de l'economia: Espanya verda, Espanya digital, Espanya sense bretxes de gènere i Espanya cohesionada i inclusiva. El pla espanyol s'estructura entorn de deu polítiques principals que incidiran directament en aquells sectors productius amb més capacitat de transformació del teixit econòmic i social:

1. Agenda urbana i rural i lluita contra la despoblació.
2. Infraestructures i ecosistemes resilientts.
3. Transició energètica justa i inclusiva.
4. Una Administració per al segle XXI.
5. Modernització i digitalització de l'ecosistema de les nostres empreses.
6. Pacte per la ciència i la innovació i reforç de el Sistema Nacional de Salut.
7. Educació i coneixement, formació contínua i desenvolupament de capacitats.

8. Nova economia de les cures i polítiques d'ocupació.

9. Impuls de la indústria de la cultura i l'esport.

10. Modernització de el sistema fiscal per a un creixement inclusiu i sostenible.

Aquest pla guiarà l'execució de 72.000 milions d'euros de fons europeus fins al 2023 i mobilitzarà en els propers tres anys el 50% dels recursos amb què compta Espanya gràcies a l'instrument NextGeneration EU.

Un Pla d'altra banda objecte d'una anàlisi exhaustiva per part del [Real instituto Elcano](#) que subratlla que Espanya té per davant la tasca d'endegar reformes i projectes en un clima d'alta polarització política, sense haver superat encara la pandèmia i sota el focus dels països del nord d'Europa que fiscalitzaran com s'empren els recursos europeus en els països del sud. L'informe considera que les reformes representen els elements imprescindibles perquè Espanya entri en un camí de creixement sostenible. Si els fons contribueixen a la transformació de l'economia espanyola i permeten evitar la divergència econòmica nord-sud a la UE, podrien convertir-se en una peça permanent de cara a la necessària unió fiscal europea. En canvi, si els grans països receptors de fons no estan a l'alçada, serà difícil que els altres estiguin disposats a avançar en una major integració.

En la mateixa línia, l'anàlisi de Javier García Arenas publicat per [CaixaBank](#) destaca els principals trets de les reformes en 30 grans àrees (les quals, al seu torn, es despleguen en 110 projectes d'inversió i en 102 reformes). Es combinen inversions que es poden desplegar amb rapidesa, amb una àmplia tracció territorial i sectorial i que poden generar ocupació (rehabilitació d'habitatges, vehicles elèctrics, plaques solars, punts de càrrega, inversions en infraestructures de transport...), amb altres inversions més transformacionals (hidrogen, bateries, etc.). Això no obstant, tot i que el pla parteix d'un diagnòstic encertat de les principals febleses que ha d'abordar l'economia espanyola, les quals coincideixen amb les apuntades de forma reiterada per la Comissió Europea, al llarg dels propers mesos aquests bons propòsits seran dotats de més contingut, i llavors serà el moment de confirmar que la direcció és la correcta.

Un pla espanyol que a parer dels autors d'un [Policy Brief](#) publicat per ESADE, presenta grans febleses pel que fa a les reformes necessàries, la governança i el capital humà. En la mateixa línia, Alberto Aguiar adverteix a [Business Insider](#) que molts dels seus projectes respecte de les noves tecnologies i la Intel·ligència Artificial estan bastant desfasats ja que si bé hi ha un plec per fer un estudi sobre l'impacte de la Intel·ligència Artificial sobre la privacitat, el problema ja no és analitzar quin és l'impacte de la tecnologia sinó com protegir la privacitat en els desenvolupaments actuals i futurs de la tecnologia. També des de [Brussels Report](#), s'alerta sobre el risc que pot comportar que els fons NewGeneration vagin camí de convertir-se en el nou "Plan E", una proposta del govern de Zapatero que havia de fer front a la crisi financera i que no va assolir ni de bon tros els objectius esperats. Mentre Alemanya i França presenten plans que no depenen totalment dels fons europeus, donen poder de decisió a les seves regions i *länder* i han estat elaborats amb l'assessorament d'un consell d'experts, el Pla de Resiliència del Govern Espanyol, no

contempla cap reforma estructural, no ha comptat amb la participació de les comunitats autònomes i tampoc conté informació detallada sobre el seu repartiment, que s'ha fet sense criteris objectius ni amb la participació de cap comitè d'experts independent.

Des d'una perspectiva crítica, Erika González considera en un article publicat a *El Diario* que el pla presentat pel govern espanyol presenta més ombres que llums i assenyala una sèrie de riscos sobre la destinació dels fons europeus. En primer lloc, s'aconseguiran a través de l'emissió de deute per part de la Unió Europea, de manera que els recursos assignats s'hauran de retornar per part dels estats als mercats financers en els pròxims 5 a 30 anys. Així mateix, es preveu que la fórmula de pagament tornarà a ser la mateixa que es va aplicar després de la crisi de 2008: pla d'ajust estructural i reformes laborals i de les pensions. D'altra banda, es preveu repartir els diners entre les grans empreses, sense valorar la necessitat de reforçar el sector públic ni assegurar que també reben ajudes els actors econòmics com ara les PIMES, els autònoms o l'economia social i solidària. Un altre risc és que el tipus de projectes presentats per les empreses i per les comunitats autònomes s'orienten a àmbits -com les infraestructures, l'hidrogen, la digitalització de xarxes elèctriques i empreses, els parcs eòlics i fotovoltaics, l'AVE, l'extensió del 5G, la digitalització d'empreses, les grans fàbriques de bateries i la mobilitat intel·ligent- on sempre apareixen grans empreses petrolieres i gasistes poc sostenibles i amb una trajectòria poc respectuosa amb el medi ambient. Finalment, es destaca un cop més que l'elaboració del Pla "*Espanya puede*" s'ha caracteritzat per la falta de transparència, accés a la informació i poc control polític.

Pel que fa a les perspectives de recuperació econòmica aportades pel pla NextGeneration, Núria Mas argumenta en una sessió organitzada pel Col·legi d'Economistes que l'impuls de reformes estructurals podrien tenir a llarg termini un impacte fins i tot superior al de les inversions. Unes reformes estructurals prioritàries que hauria d'abordar Espanya aprofitant els fons europeus i que per fer-ho possible caldria un pla integral que tingui com a eix principal la millora de la productivitat de l'economia espanyola per poder millorar els salaris i crear llocs de feina de qualitat.

Consideracions generals

Paola Tamma Recovery fund slalom: 5 things to know about Europe's relief package

La Unió Europea anticipa que els primers pagaments del fons de recuperació "EU Next Generation" seran a finals d'estiu, un any després d'acordar emetre aquests 750.000 milions d'euros per a reactivar la seva economia. Cal tenir en compte el que pot suposar a nivell de confiança en el futur del bloc europeu que el pla aconsegueixi fomentar el creixement dels països o si, per contra, acaba fracassant. És per això que Paola Tamma reflexiona sobre els punts determinants del pla ara mateix. Encara falten 10 països per completar els tràmits de la legislació "decisió sobre recursos propis", que permetin a la comissió augmentar les garanties que pot exigir als països per a poder emetre

deute. A banda d'això, tots els estats membres havien de presentar a finals d'abril els seus plans de despeses per al fons, que havien d'incloure certs objectius, com per exemple la inversió digital i en energia verda. Serà necessari que la comissió estableixi un equilibri entre el compliment dels plans proposats pels països i la seva viabilitat econòmica conjunta. Una de les preocupacions principals dels països és el mal ús dels diners del fons. Per a evitar-ho, la dinàmica proposada és la de realitzar escritoris continuats que assegurin la realització de les inversions pertinents, i la supervisió del Parlament Europeu, que es durà a terme a través de diàlegs bimensuals amb la comissió i també en el seu propi procés de seguiment. L'autora també parla del procés d'amortització dels 400.000 milions d'euros, per al qual la comissió ja prepara la inclusió de tres nous impostos: una extensió de l'esquema de comerç amb carboni del bloc, un mecanisme d'ajustament per al carboni a les fronteres i un impost sobre els ingressos a les empreses digitals, destinats a recaptar fons suficients durant les properes tres dècades com per amortitzar el deute.

EU Observer What happens now to the EU's post-Covid recovery fund?

Ara que la comissió Europea ha començat a rebre els plans nacionals de finançament per a la recuperació i es disposa a examinar-los, s'espera que apareguin enfrontaments entre les capitals i la comissió. S'han rebut un total de 14 plans, dels quals 4 opten pels préstecs disponibles, a més de les subvencions no-reemborsables. El fons de recuperació ha funcionat millor que altres subvencions, com per exemple la que ofereix el mecanisme d'estabilitat europeu (MES), la institució europea creada per ajudar als països de la zona euro amb dificultats financeres, ja que la reputació política que té l'ESM no la tenen aquests fons. Ara la comissió té dos mesos per a portar al consell els plans per a que s'aprovin. Aquests s'avaluaran en base a 11 criteris, incloent un objectiu de dedicar com a mínim el 37% de la inversió a objectius del canvi climàtic i un 20% a la transició digital. Si la comissió creu que els plans no estan a l'alçada, pot no acceptar-los, ja que no vol arriscar-se a perdre la credibilitat i per tant ha de ser estricta en el compliment dels criteris. Fa un any una de les demandes dels països anomenats "frugals" va ser assenyalar la excessiva confiança de la comissió, que els països conservadors fiscalment consideren com a una indulgència amb els estats membres que tenen un deute elevat, i volen vigilar de prop els estats membres del sud i el centre d'Europa per evitar mals usos. Al principi, es pot desemborsar un 13% del total dels fons assignats a cada país. Tot i així, per a poder començar el procés, és necessari que els estats membres ratifiquin la "Own Resources Decision", que augmenta les garanties que avalen el nou deute. Fins ara, 19 estats dels 27 la han ratificat.

Caroline de la Porte The next generation EU: An analysis of the dimensions of conflict behind the deal

El 21 de juliol de 2020, el Consell Europeu va arribar a un acord sobre els fons Next Generation EU (NGEU) i el Multiannual Financial Framework (MFF) pel 2021-2027, i tot això en el context de la pandèmia la COVID-19. El NGEU és històric, ja que trenca amb els

principis de no haver cap emissió de deute comuna ni de cap fons redistributiu en cas de crisi. Si el NGEU esdevé permanent, podria constituir un «moment hamiltonià» a la UE. Malgrat això, hi ha molts obstacles en el camí. Començant pel compromís europeu, que continua sent fràgil a causa de les diferents expectatives polítiques sobre la direcció futura de les coalicions dels estats membres (l'aliança franco-alemanya, els frugals i l'aliança polonès-hongaresa) que s'han consolidat en la negociació sobre el NGEU. Aquest article analitza els factors que faciliten la decisió sobre els NGEU, a través del marc teòric del institucionalisme centrat en l'actor -també conegut en anglès com "actor-centred institutionalism" (ACI)- amb la intenció de contribuir al debat acadèmic així com de donar empenta a posteriors estudis centrats en desenvolupar ulteriorment l'àmbit de recerca: examinar els canvis en les idees de les coalicions dels actors involucrats, veure el paper dels grups d'interès nacionals i europeus en la configuració de la posició dels seus governs, o analitzar les condicionalitats associades a l'assignació de fons, que són algunes de les vies d'investigació més preponderants.

Emmanuel Lévy Plan de relance : à la traîne, Berlin et Paris refusent la comparaison avec les États-Unis

En aquest article els ministres de finances alemanys i francès expressen el seu malestar per les comparacions que s'estableixen darrerament entre els paquets d'estímuls europeus i americans, ja que entenen que això és injust i inadequat. Aquesta malestar també es deu a tres factors que venen preocupant els líders europeus. En primer lloc, tot i que els plans d'estímul es coneixen des de fa gairebé un any, els estats encara no han rebut un euro. Segon, l'ambiciós pla italià presentat per Mario Draghi, que supera els 220.000 milions d'euros, és a dir, més de 12 punts del PIB, posat el dita a la nafra dels conservadorisme dels altres governs europeus. Finalment, la comparació amb els anuncis de Joe Biden, que ha posat sobre la taula un total de gairebé de 5,5 bilions d'euros (gairebé una quarta part del PIB dels EUA), que deixen molt en segon pla els 750.000 milions d'euro del pla europeu. I, de més a més ja estan donant resultats: ja en els darrers mesos de mandat de Donald Trump els EUA havien iniciat el camí de la recuperació i l'economia nord-americana ja està sortint de la crisi sanitària. Als Estats Units el PIB ja s'acosta al nivell del 2019, mentre que per aconseguir-ho Europa haurà d'esperar al 2022.

Nikos Chrysoloras EU's Recovery Funds Still Faces Hurdles

La Unió Europea, amb el suport de França i Alemanya, acaba d'aprovar el paquet de recuperació econòmica europea per pal·liar els efectes de la pandèmia, però la realitat és que encara queden molts obstacles perquè es pugui dur a terme. Per exemple, encara queden diversos països com Hongria per ratificar la decisió que permetrà a la Comissió Europea augmentar el deute públic per poder finançar el paquet. No obstant, és necessari recordar que Hongria ja va crear desavinences amb els seus homòlegs europeus quan va decidir destinar part dels diners que la Unió Europea va proporcionar sota unes directius estrictes a "renovar" les universitats nacionals, universitats que estan dirigides pels seus amics i aliats en el govern. Per altre banda, la Comissió Europea busca una mitjà a través

del qual poder imposar multes a qualsevol empresa europea que generi més de 500 milions d'euros i estigui rebent ajuda estrangera per valor de 50 milions d'euros o superior. Una clara declaració d'intencions en front a l'amenaça creixent que representa la Xina.

The Conversation Pourquoi les fonds du plan de relance européen n'ont pas encore été débloqués

Les conseqüències econòmiques i socials de la pandèmia de COVID-19 alimenten una impaciència legítima respecte del pla de recuperació europeu, els fons del qual encara no s'han desbloquejat gairebé un any després de la proposta de la Comissió. L'article analitza les dues principals raons del retard. La primer, de caràcter legal, es va poder resoldre ràpidament ja que la llei que autoritza l'aprovació de la decisió sobre recursos ha obtingut una sòlida majoria de dos terços al Bundestag i ha estat unànime al Bundesrat. El segon problema, de caire polític, és de resultat més incert. A Polònia, una petita formació que forma part de la majoria de govern es nega a donar suport a la decisió sobre recursos propis, agreujant encara més les tensions dins de la coalició tripartita liderada pel partit Llei i Justícia (PiS). Aquest partit s'oposa especialment al reglament que dona la possibilitat de sancionar un estat membre en cas de fracàs de l'estat de dret que pugui perjudicar els interessos financers de la Unió. Quan es resolgui aquest problema, la Comissió tindrà dos mesos per avaluar els plans nacionals, amb especial atenció a la coherència de les inversions públiques i les reformes estructurals que hauran d'implementar-se fins al 2026 per afrontar els reptes de les transicions ecològiques (almenys 37% dels recursos assignats a cada Estat membre) i digital (com a mínim 20%). Finalment, el Consell Europeu disposarà d'un mes per aprovar aquests plans cas per cas.

Zsolt Darvas i Simone Tagliapietra Setting Europe's economic recovery in motion: a first look at national plans

A finals d'abril de 2021, els països de la Unió Europea (UE) van començar a presentar els seus plans de recuperació i resiliència a partir dels fons Next Generation EU (NGEU), l'instrument de referència de la UE per a la recuperació de la pandèmia del coronavirus. Una primera anàlisi ràpida mostra que els plans dels quatre països més grans de la UE, França, Alemanya, Itàlia i Espanya, reflecteixen prioritats força diferents, fins i tot encara que tots compleixen els paràmetres mínims de despesa del 37% pel clima i del 20% per a la digitalització. Dels quatre països, només el pla italià preveu préstecs en virtut del Recovery and Resilience Facility (RRF) i, per tant, el pla italià suposa un valor molt més gran que, per exemple, el pla espanyol, que ascendeix a 69.000 milions d'euros només en subvencions RRF. No obstant això, el pla espanyol indica que el país podria sol·licitar préstecs RRF en el futur. D'un altre costat, aquests quatre països classifiquen de manera diferent les diverses prioritats de despesa. En quant als components verds i digitals dels subencapçalaments, França i Alemanya presenten xifres precises, Espanya adjunta informació de caràcter qualitatiu, mentre que Itàlia té una estructura diferent per a la digitalització i dues categories verdes, però no contempla si altres àmbits com l'educació i la salut, tenen components verds. Com a conclusió, Alemanya té previst gastar més de la meitat dels

diners de la UE que rebrà en digitalització, mentre que els altres tres països gastaran una quarta part o menys. Pel que fa a les prioritats ecològiques, França té previst gastar la meitat de la seva part dels diners de la UE, mentre que els altres tres països gastaran al voltant del 40%.

Rem Korteweg Should coronavirus accelerate European integration

Al llarg de la històrica lluita pel lideratge dels Estats Units i la Xina, la majoria de membres de la Unió Europea han optat per la neutralitat, no obstant la pandèmia i els seus efectes punyents podrien crear una realitat alternativa abans del que molts esperaven. És recomanable que la UE prengui nota de les polítiques d'altres països com el Regne Unit o Austràlia que han optat per afavorir els Estats Units en contra de Pequín. Si bé es cert els reptes o objectius dels Estats Units en matèria de protecció del medi ambient, comerç just i seguretat coincideixen en gran mesura amb els d'Europa i aquests no sempre coincideixen amb els de la citada Xina. Per tant, podria haver arribat el moment de coordinar els esforços amb la potència nord-americana. El coronavirus sens dubte ha causat un xoc exogen a la UE, posant a prova la solidaritat dels estats membres i la resistència general del procés d'integració europea. No obstant això, enmig d'un panorama d'emergència que de no actuar amb rapidesa i de manera eficaç es deterioraria ràpidament, la UE i els seus estats membres tenen encara més pressions per avançar en la cooperació industrial i desenvolupar una cultura estratègica comuna. Molts experts coincideixen en que la pandèmia podria ser l'empenta necessària per fomentar un nivell més alt d'acolliment polític i integració dels estats membres a la Unió Europea com a actor de seguretat i defensa més fort i creïble.

Alessandro Somma Il consenso di Bruxelles. Il Recovery plan sulle orme della Troika

En el seu article publicat a *MicroMega*, l'autor analitza des d'una perspectiva els fons europeus de recuperació ja que considera que s'insereixen dins d'un esquema de condicionalitats insidioses dissenyat per aconseguir l'arreglament de les polítiques nacionals amb l'ortodòxia neoliberal. Argumenta que es tracta de reformes amb una matriu neoliberal evident que tenen l'objectiu de provocar una contracció decisiva del benestar, reduir la càrrega fiscal de les empreses, afavorir la privatització i la liberalització i promoure, de manera més general, la contracció de l'Estat i l'expansió del mercat. Tot això a la llum d'un axioma que els fons de recuperació s'encarreguen de fer explícit: la promoció de la competència i l'eficiència també poden contribuir a una major justícia social. Axioma de matriu neoliberal clara, ja que indica la voluntat de reduir la inclusió social a la inclusió al mercat: la voluntat de concebre la protecció ciutadana com a protecció del consumidor. Només perquè la reforma fiscal és una de les condicions implícites a les quals està sotmesa l'assistència financera prestada per Europa. I això significa una reducció de la pressió fiscal, considerada com una condició per atraure inversors interessats en fer negocis.

Ricardo Pedro PRR: Fondos "next generation"

El caràcter extraordinari del pla de europeu de recuperació i de resiliència es justifica per la necessitat de recuperació (és essencial donar suport a la inversió en aquesta situació específica, per accelerar la recuperació i reforçar el potencial de creixement a llarg termini) i reforçar la capacitat de resiliència (entesa com la capacitat de fer front, a una manera equitativa, sostenible i inclusiva, a xocs econòmics, socials i ambientals o canvis estructurals persistents) de la Unió i dels seus estats membres. Per aquest motiu, alguns països argumenten que aquests fons haurien de servir per anar més enllà i ajudar a construir el futur i pensar en el futur, i s'han d'entendre com a fons per a la propera generació, amb una pauta dissenyada per al futur, mirant d'allunyar-se dels vells hàbits en la seva definició i aplicació i centrar-se en una política d'idees (també per a la propera generació) i no d'ideologies (i dependències associades). Aquesta és també la pauta de les normes europees en exigir que els projectes s'arreglerin amb els pilars següents: i) transició ecològica; ii) transformació digital; iii) creixement intel·ligent, sostenible i inclusiu; iv) cohesió social i territorial; v) salut i resiliència econòmica, social i institucional; i vi) polítiques per a la pròxima generació, infància i joventut. En definitiva, l'aprofitament de l'oportunitat inherent a l'extraordinari caràcter dels fons que s'aplicaran en virtut del PRR requereix l'eficàcia d'un compromís sòlid per planificar, avaluar i executar els projectes elegibles dirigits a la propera generació.

Steven Forti et al. El Sur de Europa organiza la recuperación

L'article de la revista *Contexto* analitza els plans presentats per França, Espanya, Itàlia, Portugal i Grècia de cara al repartiments dels fons de recuperació Next Generation. Pel que fa a Espanya, Pedro Sánchez ja ha decidit que gastarà en tres anys els diners dels quals es pot disposar lliurement. En els pressupostos de 2021 s'han inclòs gairebé 27.000 milions d'euros d'aquests fons, la qual cosa representa l'11% de tota la despesa de l'Estat i s'explica per dues coses: la necessitat de fer front a la pandèmia i que el Govern de coalició pretén contrarestar les conseqüències de l'austeritat. Si també es computen els 27.000 milions que s'hauran de tornar a la UE, la despesa de l'Estat l'any que ve serà un 41% més elevada que al 2020. Un augment de la despesa pública sense precedents. Això dona una idea de el pes que aquests nous fons europeus tindran a Espanya. Una altra cosa és l'ús que se'n faci: l'elecció està entre canviar el model productiu o reanimar el model existent malmès per la pandèmia. Dins d'aquest context, la major despesa es destina a la promoció d'energies renovables, eficiència energètica i mobilitat sostenible. Això inclou l'electricitat eòlica o solar, els combustibles menys contaminants o el cotxe elèctric. Són 5.300 milions que tracten de donar resposta al Pacte Verd Europeu. També en aquesta línia va la creació d'un Fons de Restauració Ecològica, costejat igualment pel Pla de Recuperació Europea amb 1.400 milions. En segon lloc, els diners destinats a Sanitat, ja que es tracta del sector públic que més cal millorar ateses les mancances demostrades durant la pandèmia. L'any que ve, arribaran de Brussel·les 2.600 milions, d'entre els quals 1.089 es destinaran a millorar l'atenció sanitària, 500 a millores tecnològiques, i 1.011 per pagar les vacunes contra la COVID-19. La tercera partida és la de la transició digital mitjançant les

subvencions a la implantació de xarxes o a la digitalització de pimes. Això suposa uns 1.800 milions d'euros. En quart lloc, els projectes de desenvolupament i innovació per un valor de 1.500 milions repartits des de subvencions a les fàbriques d'automòbils per a la creació de nous models, especialment elèctrics, fins a la millora de la tecnologia sanitària. Cinquè, es destinaran 1.200 milions a la integració laboral, la recerca i la creació d'ocupació. Finalment, es dedicaran 1.150 milions a l'ajuda a col·lectius vulnerables, a la dependència i a les residències per a la gent gran.

Francesco Saraceno Le monde après le Plan de relance

Des de les pàgines de *Le Grand Continent*, l'autor advoca per una capacitat de despesa central a nivell de la Unió, és a dir per un pla de recuperació permanent. En efecte, considera que tot i que no hauríem de caure en el parany de no considerar la recuperació com a rellevant, no hem de pensar que els fons de recuperació seran la solució a tots els problemes de l'economia europea i és doncs important pensar en el que vindrà després. En els propers anys, sobretot si la recuperació demostra ser efectiva, caldrà dotar la Unió d'una capacitat de despesa central per a la provisió de béns públics europeus (salut, transició ecològica, cohesió territorial) a més dels programes nacionals. El programa NextGeneration de la UE és només un primer pas: és temporal i no finança les inversions europees, sinó les nacionals. L'autor defensa que serà necessari un pla de recuperació permanent, que serà un projecte complex i que haurà de resoldre qüestions importants en matèria de responsabilitat política, repartiment de costos i assignació de recursos. Però és precisament per aquest motiu que es tracta d'un projecte que s'ha de posar en marxa el més ràpidament possible.

Plans d'actuació a Catalunya i Espanya

Departament d'Economia NextGeneration Catalonia

El Govern de la Generalitat va aprovar el 21 de juliol de 2020 el Pla per a la reactivació econòmica i protecció social a Catalunya (CORECO), concebut per estar alineat amb l'Agenda 2030 i els objectius de desenvolupament sostenible de les Nacions Unides, el Pacte Verd Europeu i la Estratègia Digital Europea. Els objectius cap a on s'orientaran les actuacions públiques en els propers anys són el reforçament de la capacitat productiva i del sistema sanitari i sociosanitari, la reducció de les desigualtats socials accentuades per la COVID-19 i l'acceleració de la transició cap a un model econòmic més sostenible i resilient. Davant la l'aprovació del Fons de Recuperació Europeu, es crea el comitè Assessor Catalunya - Next Generation EU (CONTEXT CAT-EU), que té com a funció impulsar els projectes de transformació econòmica que la Generalitat proposa que rebin els fons, d'acord amb una sèrie de criteris de prioritització que assegurin una major capacitat transformadora. La Generalitat assegura que la consideració de les pimes per a l'accés al fons europeu, donada la seva alta proporció en el teixit econòmic català. El Govern de la Generalitat defensa la seva participació activa en el disseny i la execució de recursos, i manté que més enllà de la creació d'òrgans que coordinin la interlocució entre el Govern de

l'Estat i les governs autonòmics, cal concretar els àmbits de gestió per part de les comunitats autònomes. El total de recursos que s'adjudicaran per a la gestió de la Generalitat seran, segons una estimació orientativa en base al seu pes poblacional, de 1.700 milions d'euros del Mecanisme de Recuperació i Resiliència (MRR) i 1.366 milions del fons REACT-EU, a més dels projectes catalans que optin a rebre finançament de les convocatòries estatals. El comitè Next Generation Catalonia de moment ha validat un total de 542 projectes dels quals en destaquen 27 d'emblemàtics. Tots ells estan dividits en cinc eixos estratègics: economia per la vida, transició ecològica, transició digital, societat del coneixement i vector transversal. Cal destacar que la estratègia catalana de recuperació està alineada amb les directrius europees, més de la meitat dels projectes corresponen als eixos de transició ecològica (31,7%) i transició digital (25,8%).

Gobierno de España Plan de recuperación, transformación y resiliencia

La Unió Europea ha posat en marxa el fons de recuperació i resiliència Next Generation Plan que pretén la creació d'un fons equivalent a 750 mil milions d'euros. Amb aquest paquet la Unió Europea pretén realçar la economia europea repartint els diners del paquet segons les necessitats de cada estat membre. A Espanya li pertocarien un total de 140 mil milions d'euros dels quals una part s'haurà de retornar, poc a poc, generant més deute públic mentre que l'altre no es necessari que es torni. No obstant això, la part corresponent a Espanya no s'entregarà tot de cop sinó que s'entregarà una part i a mesura que es vagin complint els requisits o objectius establerts per la Unió Europea s'anirà alliberant diferents quantitats. Es preveu que tant bon punt s'aprovi el Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència presentat pel govern, Espanya rebrà una injecció de 70 mil milions d'euros (la meitat del total que es podria obtenir) entre el 2021 i el 2023. El pla de recuperació presentat pel govern buscarà complir amb els quatre objectius establerts per la Unió Europea que consisteixen en potenciar i invertir: la economia verda, una transició cap a la digitalització i atacar en les desigualtats estructurals i de gènere, buscant la igualtat entre dones i homes. Per poder complir amb aquests objectius el govern preveu la creació i organització d'uns grups de treball que conformaran els diferents departaments i ministeris para decidir com abordar cada tema, en aquests grups de treball es preveu que les delegacions de cada comunitat autònoma formin part i tinguin veu per decidir com invertir els diners proporcionats per la Unió Europea de la manera més eficaç possible.

Real Instituto Elcano The European Recovery Plan: the figures for Spain

El Fons de Recuperació Europeu, sumat a les altres iniciatives de la UE per donar resposta a la crisi econòmica causada pel COVID-19, permetrà una inversió a Europa de gairebé 2 bilions d'euros en els propers anys. Per a Espanya, la xifra rondarà els 200.000 milions, dels quals aproximadament 150.000 milions provindran del Fons de Recuperació i més de 80.000 milions seran transferències. Aquests fons faran possible que es produeixin

inversions que d'altra manera haurien estat molt difícils, així com que el deute públic espanyol no continuï escalant. Altrament, suposa un gran pas endavant en el llarg camí cap a la construcció d'una unió econòmica i monetària completa i sostenible, perquè modifica radicalment la forma en què la UE finança les seves inversions. Pel que fa al Next Generation EU, Espanya serà, segons els últims càlculs, un dels majors receptors de fons, amb un total de 154.996.000 d'euros. Dins d'aquest - en ser un dels majors països de la UE i haver experimentat una de les més agudes caigudes del PIB el 2020 li correspondran al voltant de 141.128.000 del Mecanisme de Recuperació i Resiliència per al període 2021-2026, dels quals 69.528.000 serien transferències (amb possibles ajustos en el 30% final) i uns 71.600 milions serien préstecs. Espanya té per davant reformes i projectes en un clima d'alta polarització política, sense haver superat encara la pandèmia i amb tots els ulls dels països de nord d'Europa posats en com de bé (o malament) s'empren els recursos en els països del sud. Aquestes reformes representen els elements imprescindibles perquè Espanya entri en un camí de creixement sostenible. Si els fons contribueixen a la transformació de l'economia espanyola i permeten evitar la divergència econòmica nord-sud a la UE, podrien convertir-se en una peça permanent de la tant necessària unió fiscal europea. Però si els grans països receptors de fons no estan a l'alçada, serà difícil que els altres estiguin disposats a avançar en una major integració. Això és el que també està en joc.

Toni Roldán et al. Reformes, governança i capital humà: les grans febleses del pla de recuperació

En aquest *policy brief*, s'analitzen les deu polítiques més rellevants i la governança del "Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència: Espanya pot" presentat pel govern central el passat mes d'abril. Pel que fa a les polítiques proposades, d'una banda, es destaca l'encert en el diagnòstic dels mals de l'economia espanyola, l'adequació amb les prioritats establertes per Brussel·les i la desaparició d'algunes reformes molt qüestionades que s'havien vingut duent a terme des d'alguns sectors del Govern. De l'altra banda, s'ha identificat la manca de concreció reformista en àrees clau com les pensions o la fiscalitat verda, i la manca d'ambició en l'àmbit del capital humà, és a dir, en l'educació universitària i no universitària, o el limitat pressupost de ciència i R+D. Pel que fa a la governança, l'excessiva opacitat als processos de selecció de projectes i inversions juntament amb una insuficient implementació de la cultura d'avaluació i rendició de comptes, fan que l'adequació i eficiència de les inversions no estigui garantida. Així mateix, és important remarcar que hi ha hagut una feble implicació en els processos d'elaboració del Pla de comunitats autònomes, entitats locals i representants de la societat civil.

José Moisés Martín Carretero Cómo ejecutar el Plan de Recuperación

Un cop presentat el pla de recuperació, l'autor considera que ara és el moment de reflexionar sobre la seva aplicació en tant que esperar que el mètode tradicional d'execució via subvencions, transferències i contractació pública permeti l'execució i l'impacte

previstos és probablement massa optimista i que tenim davant nostre una finestra d'oportunitat per transformar el nostre model d'execució de fons, dotant-lo de major sofisticació i agilitat. Els objectius que abordem en el marc de el Pla de Recuperació i Resiliència són extraordinàriament complexos i requereixen la participació de múltiples actors, tant públics, com socials i privats. No obstant això, la nostra manera de desenvolupar polítiques públiques no està pensada per promoure aquestes aliances, capaces de mobilitzar recursos diversos i generar valor al voltant de missions i objectius compartits. Vivim en l'absència d'una autèntica cultura de la col·laboració multiactor. En darrer terme, argumenta que ara es necessita del lideratge institucional i de les capacitats tècniques per establir un sistema de planificació, gestió i avaluació modern, a l'altura dels reptes que tenim per davant. Hem d'aprofitar aquesta finestra d'oportunitat per accelerar en la transformació del nostre model de gestió. Altrament, correm el risc que els fons s'executin seguint les lleres habituals, i obtindrem els resultats habituals.

Expansión Next Generation': una herramienta histórica para transformar España

L'article recull l'opinió de diversos economistes que han valorat l'impacte dels fons NextGeneration en l'economia espanyola i els obstacles que presenten per a la seva implementació durant una taula rodona organitzada pel diari *Expansión*. Els participants també van destacar que els recursos mobilitzats per Europa poden servir per reequilibrar territorialment Espanya, encara que adverteixen de la possible falta d'execució dels projectes. En aquest sentit, Teresa García-Milà, directora de la Graduate School of Economics, critica el model radial d'infraestructures desenvolupat a Espanya durant dècades i recorda que la manca de comunicacions ha llastat el rendiment de centres industrials molt importants. També subratlla que al centre d'Espanya no s'han generat suficients pols d'activitat degut al fort efecte d'atracció de Madrid, i reivindica el model territorial d'Alemanya, en contraposició a la visió centralitzadora de l'Administració espanyola. Garcia-Milà recorda que a Alemanya els Länder compten amb més marge de poder i que les principals institucions estan repartides entre diferents ciutats, com el Bundesbank, que té la seu a Frankfurt, o l'autoritat alemanya de la competència, situada a Bonn des de 1999. Finalment, assenjala que Catalunya té projectes sobre de la taula molt importants des de fa temps i que els fons Next Generation poden accelerar-los.

Euractiv Spain makes plea for 'flexibility' in EU recovery plan

Espanya veu la flexibilitat per part de la Unió Europea com a essencial per a implementar el pla de recuperació de les empreses, com ha afirmat Nadia Calviño, Ministra d'Economia. El país podria rebre el primer dels dos o tres trams d'un total de 140.000 milions d'euros, dels quals la meitat es donaran en forma de subvencions i la resta en forma de préstecs. Els diners es pagaran en els propers tres anys i fomentaran la creació d'ocupació en els sectors més afectats, entre ells el del turisme. La comissió europea ja treballa en un "mecanisme d'exempció" que pugui cobrir gran part de les inversions previstes a Espanya, que és un dels estats més avançats en la preparació dels seus plans de recuperació per a Brussel·les.

El mecanisme de vigilància de les ajudes estatals de la UE està dissenyat per a evitar distorsions de la competència evitant que una empresa concreta es beneficiï d'un marc més atractiu o d'ajuts potencials. És precisament aquest mecanisme el que podria posar en perill la implementació de l'esquema espanyol PERTE, segons el qual l'Estat confiarà en les grans empreses per impulsar diferents projectes i grans transformacions. Aquest projecte és considerat pel govern de coalició com un dels seus principals projectes per a impulsar la recuperació i revisar la dependència econòmica al sector del turisme i els serveis, per a fer l'economia més resistent a futurs xocs.

Alberto R. Aguiar La apuesta por la IA del plan de recuperación de España está desfasada

El pla de recuperació presentat per Espanya destinarà 500 milions d'euros per fomentar la Intel·ligència Artificial i espera un retorn de 3.000 milions sobre el PIB, ja que la inversió en matèria d'IA es podria disparar fins als 2.000 milions d'euros comptant la inversió privada durant els anys 2021, 2022 i 2023. Per aquesta raó, el Govern preveu que el pla pot generar, en aquest àmbit, un impacte en la riquesa d'Espanya proper als 3.171 milions d'euros. A més, el mecanisme preveu crear o mantenir una mitjana de prop de 16.000 llocs de treball, al menys durant els anys que es realitzin aquestes inversions. El component s'articula en diversos punts. El primer és el marc ètic i legal amb el qual ha de comptar el desenvolupament de la IA a Espanya, atenint-se precisament a la proposta de reglament en IA que va anunciar fa poques setmanes la mateixa Comissió Europea. En aquest marc es planteja la creació de diversos observatoris per identificar col·lectius que es puguin veure vulnerabilitzats per l'ús i el desplegament d'aquests sistemes, o sistemes per certificar i auditar algorismes. No obstant això, els autors consideren que molts dels seus punts estan bastant desfasats ja que si bé hi ha un plec per fer un estudi sobre l'impacte de la intel·ligència artificial sobre la privacitat, el problema ja no és analitzar quin és l'impacte de la tecnologia sinó com protegir la privacitat en els desenvolupaments actuals i futurs de la tecnologia. Finalment també assenyalen que cal incloure un enfocament més centrat en la formació.

David Dombey Spain submits EU recovery fund spending plans

Des de les pàgines del *Financial Times* es fa una aproximació crítica al pla presentat pel govern espanyol de cara al fons de recuperació europeus. Espanya, que ha patit molt la pandèmia en termes humans i econòmics, és un dels països que més diners rebrà del fons de recuperació de 750.000 milions d'euros. Ara bé, alguns economistes consideren que la previsió del govern sobre el possible augment del creixement és massa optimista i acusen el govern de Sánchez de manca de transparència sobre com es destinaran els diners. De fet, el propi govern ja ha rebaixat les seves previsions de creixement per aquest any del 9,8% al 6,5%, en part perquè alguns fons de la UE es gastaran més tard del que esperava. Finalment, el govern espanyol també ha estat criticat per la manca de claredat sobre les tres reformes més sensibles del pla: les pensions, el mercat laboral i la balança fiscal del país. Mentrestant el govern espanyol afirma que espera arribar a un acord amb els

sindicats i les patronals sobre la reforma laboral i arribar a un acord inicial sobre les pensions, però que actualment el creixement econòmic i la creació d'ocupació tenen prioritats sobre la reforma fiscal.

Brussels Report Spain's spending of EU recovery funds threatens to turn into a top-down exercise

Espanya és el segon país que més ajudes espera rebre dels fons de recuperació "Next Generation", i l'economista Daniel Rodríguez Asensio explica per què ho considera un error. En tractar-se d'un mecanisme d'ajuda es reconeix la incapacitat d'Espanya per sortir de la situació per si mateixa. A més, defensa que qualsevol creditor, encara que es tracti de la Unió Europea, redueix la llibertat d'actuar i afirma que hi ha una sèrie de condicions adjuntes. No hi ha cap analista que contempli un escenari sense fons europeus per a Espanya en el que la seva solvència i capacitat de finançament en els mercats no es deteriori severament. Alerta sobre el risc que pot comportar que els fons "New Generation EU" van direcció de convertir-se en el nou "Plan E", una proposta del govern de Zapatero, que va fer que Espanya recaigués en una profunda crisi financera al 2011 i 2012. Mentre que Alemanya i França presenten plans que no depenen totalment dels fons europeus, que donen poder de decisió a les seves respectives regions i que han estat elaborats amb l'assessorament d'un consell d'experts, el Pla de Resiliència del Govern Espanyol presenta una sèrie de deficiències. A banda dels problemes d'execució que han portat al retràs de la seva presentació, en el procés no hi ha hagut cap participació de les comunitats autònomes ni informació sobre el seu repartiment, que s'ha fet sense criteris objectius ni cap comitè d'experts independent. El pla no contempla cap reforma estructural i amenaça amb derogar avançaments d'anys anteriors.

Javier García Arenas Next Generation EU: una oportunitat d'or per a l'economia espanyola

Segons l'economista sènior de CaixaBank Javier García el "Next Generation Plan" representa una excel·lent oportunitat per potenciar l'economia espanyola, al mateix temps que la modernitza. Resulta inaudible que la proposta del Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència per part del govern es deu a la temptativa de poder optar a accedir al suculent paquet multi-milionari que ha proposat la Unió Europea. No obstant això, serà imprescindible dotar el país d'uns mecanismes institucionals eficaços ja que el desemborsament total dependrà de l'obtenció d'uns requisits establerts per la Unió Europea. L'execució de manera eficaç dels plans proposats pels països dependran directament de l'eficàcia i eficiència de l'administració pública, així ho demostra un estudi realitzat pel monitor fiscal de l'FMI, on es determina que els països europeus amb sectors públics més eficaços són els que executen una assignació més gran dels fons europeus assignats. Per contra, en aquest mateix estudi es pot observar que Espanya encara té marge de millora, cosa que només reafirma la necessitat de reformar l'administració pública per a l'obtenció complerta del paquet proposat per la Unió Europea.

Erika González et al., ¿España Puede? Los fondos europeos de recuperación y resiliencia arrojan más sombras que luces

Les diferents entitats i activistes que han participat en la guia "NextGenerationEU: més ombres que llums" assenyalen una sèrie de riscos sobre els fons europeus. En primer lloc, s'aconseguiran a través de l'emissió de deute per part de la Unió Europea. De manera que, tot i que les empreses rebin diners a fons perdut, tot el pressupost ha de retornar als mercats financers pels Estats en els pròxims 5 a 30 anys. Els autors d'aquesta guia, preveuen que la fórmula de pagament tornarà a ser la mateixa que es va aplicar després de la crisi de 2008: pla d'ajust estructural i reformes laborals i de les pensions. En segon lloc, els diners s'està repartint entre les grans empreses, sense valorar la necessitat de reforçar el públic ni assegurar que també reben ajudes actors petits com les PIMES, autònoms o l'economia social i solidària. En tercer lloc, el tipus de projectes presentats per les companyies i per les comunitats autònomes s'orienten a àmbits -com les infraestructures, l'hidrogen, la digitalització de xarxes elèctriques i empreses, els parcs eòlics i fotovoltaics, l'AVE, l'extensió del 5G, la digitalització d'empreses, les grans factories de bateries i la mobilitat intel·ligent- sempre apareixen acompanyats de grans empreses petrolieres i gasistes amb una trajectòria poc respectuosa amb el medi ambient. En quart lloc, l'elaboració del Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència "Espanya pot" s'ha caracteritzat per la falta de transparència, accés a la informació, control públic i bon govern. Tampoc s'han generat els processos i espais per a una participació real de la societat civil.

Recuperació econòmica

Sylvain Broyer et al. Next Generation EU Will Shift European Growth Into A Higher Gear

La Unió Europea amb un paquet de rescat que oscil·la entorn als 750 bilions d'euros preveu pal·liar els efectes que han patit les economies europees per culpa de la covid-19 i, alhora, realçar l'economia d'Europa. Els experts preveuen que en els propers 5 anys aquest paquet tingui un impacte significatiu que, en el pitjor dels escenaris, augmentaria un 1,5% el PIB (Producte Interior Brut) dels països, mentre que en el millor dels escenaris augmentaria un 4,1% el PIB dels seus estats membres. A part del objectiu principal d'augmentar el creixement econòmic de la zona EURO, aquesta nova i ambiciosa estratègia de la Unió Europea suposarà una revolució estructural econòmica que busca: En primer lloc reduir les diferències, creixents sota els efectes de la pandèmia, entre estats membres. En segon lloc, augmentar el rol de l'organització envers les decisions econòmiques de cada estat membre a partir d'una harmonització econòmica europea acompanyada d'un major grau d'intervencionisme internacional que, pot suposar, tota una reforma estructural econòmica nacional. Per últim, afavorir i impulsar la creació d'una economia verda i digital amb l'objectiu de reforçar i ampliar el lideratge internacional de l'euro. La primera resposta per part dels estats membres ha sigut positiva ja que es mostren oberts a abraçar aquest pla de recuperació europeu amb tots els efectes que comportin a nivell nacional. No obstant, el

que preocupa a la comunitat internacional és la capacitat o, millor dit, incapacitat d'alguns governs nacionals per implementar les reformes estructurals que es requereixen per dur a terme aquest ambició pla.

Oliver Picek Spillover Effects From Next Generation EU

La proposta del fons de recuperació europeu, tot i que ha estat criticada per ser insuficient, és destacable per ser el primer cop a la història recent de la UE en que s'emet una suma important de deute mutu per a redistribuir i estabilitzar l'economia. Oliver Picek fa un estudi sobre els econòmics efectes del fons. Els resultats obtinguts són comparables als del personal de la comissió europea, que també ha simulat l'impacte del fons. Aquest estudi revela que els nivells reals de PIB serien un 2% més alts al 2024 i es mantindrien a l'alça un altre 1% fins el 2030 en comparació amb un escenari de referència, i que fins i tot els estats membres amb ingressos més alts experimentarien una creixuda de l'1% al 2024. El pla preveu una distinció clara entre els països econòmicament més febles i més afectats per la crisi (sud i est d'Europa) i els que poden assumir fàcilment els costos de la crisi (Europa del Nord i Occidental). Prenent el model amb l'efecte més gran, Grècia, Croàcia, Itàlia, Espanya i Portugal es basen en un efecte intern que representa més del 80% de l'increment total del PIB del programa. Per contra, Luxemburg, Irlanda, Dinamarca, els Països Baixos, Àustria i Bèlgica reben més del 70% de l'efecte total de la demanda induïda per l'estranger. Tots els països surten beneficiats per aquest estímul fiscal cooperatiu, ja que si només un país pren mesures per estimular l'economia, una part de l'efecte es perd des d'una perspectiva nacional perquè aquesta part ajuda a les economies estrangeres. En canvi, si tots els estats membres de la UE prenen mesures per estimular l'economia alhora, només es perd una part molt petita per a altres països europeus fora de la UE, mentre que la resta beneficia altres estats membres del mercat únic.

Olivier Blanchard et al. Une stratégie économique contingente pour la prochaine phase

De cara a garantir l'eficàcia de les iniciatives que es duran a terme dins del marc del pla de recuperació europeu, els autors afirmen que cal establir una estratègia macroeconòmica que tingui en compte tant l'oferta com la demanda. Al seu parer, els efectes d'oferta de la pandèmia no seran uniformement negatius. Tot i que cal tenir en compte la persistència de dificultats en determinats sectors, les fallides empresarials i l'impacte d'una menor inversió durant el bienni 2020-2021, tampoc no s'ha d'oblidar la possibilitat que el xoc deixi un rastre positiu. La penetració digital accelerada i l'experimentació amb noves formes d'organitzar el treball haurien de provocar una major productivitat i, per tant, un major potencial durant els propers anys. Donada la naturalesa d'aquesta crisi, l'objectiu explícit hauria de ser esborrar completament els seus efectes posteriors combinant mesures de demanda i oferta. Un primer pas seria recuperar a partir de finals de 2021 el nivell d'activitat a finals de 2019. Un segon pas seria recuperar completament el terreny perdut a finals de 2023 i, per tant, recuperar completament el potencial projectat abans de la crisi.

Paola Tamma How will the EU repay the billions to fund Europe's recovery?

Al juliol de l'any passat, els líders de la UE van acordar emetre centenars de milers de milions de deute conjunt però van evitar la discussió sobre com es retornaria aquesta enorme quantitat. Però ara ha arribat el moment d'escometre aquesta qüestió, ja que la Comissió Europea prepara una proposta per augmentar una sèrie de nous impostos a nivell de la UE per tal d'amortitzar els centenars de milions dels fons de recuperació en les pròximes tres dècades. La mida del paquet de recuperació de la UE es va acordar en 750.000 milions d'euros als preus de 2018, la qual cosa suposa uns 800.000 milions d'euros en preus actuals. Un dels problemes és que els estats membres tenen opinions i enfocaments diferents sobre l'amortització del deute i que per tant la proposta de nous impostos haurà de ser prou equilibrada perquè pugui ser acceptada per tots els estats membres. Si les iniciatives de la Comissió per obtenir nous impostos no aconsegueix el consens, les opcions alternatives (amortitzar les subvencions al llarg dels anys mitjançant un augment de les contribucions dels estats al pressupost de la UE o mitjançant retallades pressupostàries) tampoc no són gaire atractives. Així doncs, abans que finalitzi el període pressupostari actual, els 27 líders de la UE haurien de negociar un nou pressupost de set anys que inclogui la manera de donar servei al deute contret pel fons de recuperació. Una altra alternativa, però, és que els estats membres acordin un deute permanent a tota la UE. Aquest ha estat fins ara un tema tabú, però algunes declaracions recents favorables a un actiu segur de la UE, com sobretot les del primer ministre italià Mario Draghi, han donat un nou impuls al debat.

Martin Arnold i Sam Fleming Recovery fund set to drive EU rebound, say economists

D'acord amb els autors, l'impuls que rebrà l'economia europea gràcies als de 800.000 milions d'euros procedents del fons de recuperació al llarg dels propers cinc anys ajudarà els països de l'eurozona a repuntar aviat als nivells de creixement anteriors a la crisi. Els plans presentats fins ara pels principals països se centren en gran mesura en inversions en projectes de transició ecològica i digital, així com en reformes per millorar l'eficiència del sector públic. Morgan Stanley calcula que els fons de recuperació de la UE permetran un augment del 3,5% del producte interior brut de la zona euro. Les previsions dels economistes varien molt, però la majoria dels que han examinat els plans nacionals presentats a Brussel·les fins ara consideren que produiran un impuls substancial del creixement que probablement serà superior al que la UE o els mateixos països han previst. Amb l'acceleració de les campanyes de vacunació després d'un inici d'any inestable i el final dels confinaments i de les mesures de restricció en alguns països, enquestes recents realitzades a les empreses i a les llars de la UE mostren que la seva confiança repunta molt per sobre dels nivells anteriors pandèmia. Per consegüent, els economistes esperen que la Comissió revegi a l'alça les previsions de creixement de la UE que són de 3,7% per a 2021 i de 3,9% per al 2022.

Martin Sandbu EU recovery funds will flow at last and could be game-changers

Nou mesos després que els líders de la UE van obrir un nou camí acordant un gran paquet de despeses de recuperació finançat amb préstecs comuns, les capitals europees presenten els seus plans sobre com gastar la seva assignació a la comissió europea. La gestació pot semblar llarga donada la gravetat de la recessió, i passaran uns quants mesos més abans que els plans siguin revisats i els diners comencin a fluir. Però, des de la perspectiva de la necessitat d'assegurar la confiança entre 27 nacions sobiranes, els plans de recuperació i resiliència han arribat amb una velocitat llampec. Les persones familiaritzades amb el procés tant a Brussel·les com a les capitals nacionals destaquen com el repte d'elaborar plans plurianuals de despesa i reformes estructurals, amb resultats lliures clars a les àrees digitals i verdes, ha estat un exercici nou per als governs.

Rebecca Christie Thinking big: debt management considerations for the EU's pandemic borrowing plan

Els efectes de la pandèmia poden posar a la Unió Europea en un rol durant molts anys que no estava previst per cap dels seus estats membres. Aquest rol no és un altre que el distribuïdor de deute públic. D'aprovar-se el paquet de recuperació els estats membres veuran com la Unió Europea a part del rol mencionat, liderarà una etapa de transició econòmica que marcarà el futur d'Europa en els propers anys. Perquè es pugui observar el impacte que ha generat la pandèmia i el canvi de rumb en el rol de l'organització internacional només cal comparar quin ha estat el màxim històric que ha prestat aquesta als estats membres amb el que es preveu aprovar. El màxim històric gira entorn als 29.500 milions d'euros durant la crisi del 2011, per contra es preveu aprovar un préstec de 750.000 milions d'euros per pal·liar els efectes de la covid-19. En definitiva, un canvi sense precedents que obliga a donar un gir de 180 graus en la funció de l'organització internacional envers els seus estats membres. No obstant, es preveu que aquesta nova estratègia de l'organització tingui un impacte immediat sobre les economies nacionals, amb l'objectiu de realçar l'economia europea a partir d'una harmonització i integració econòmica que passa per reduir la dependència dels estats membres als bancs nacionals i augmentar el grau d'intervencionisme de la Unió Europea alhora de contactar amb prestadors. Ara bé, això suposarà un repte majúscul per tots els estats membres, en especial aquests que, com Itàlia o Espanya, ja tenen un deute pendent considerable i en augmentar aquest, podria suposar un final fatal per l'economia del país. Sense oblidar les traves polítiques que poden existir per part de certs estats membres de la Unió Europea que veuen aquesta mesura com una estratègia per reduir la seva sobirania. Les primeres respostes per part del mercat internacional envers aquesta nova estratègia de la Unió Europea, tan arriscada com necessària, no s'han fet esperar i s'ha rebut amb cert grau de positivisme. No obstant això, caldrà esperar esbrinar la resposta definitiva d'aquest i, sobretot, la rebuda dels estats membres.

Ricard Murillo Tot el que sempre ha volgut saber sobre el Pla de Recuperació europeu, però mai no ha gosat preguntar: l'emissió de deute de la UE

L'emissió de 750.000 milions d'euros del fons "Next Generation" dependrà, finalment, de la quantitat final de fons sol·licitada pels estats membres, la part que proporciona major incertesa són els 360.000 milions d'euros en préstecs. Donat que la UE gaudeix d'un cost de finançament molt baix, els estats que més benefici obtindrien de fer-se prestar per la UE serien els que presenten un cost de finançament més alt (com Espanya o Portugal). Així, com que cada Estat membre pot fer-se prestar fins al 6,8% del seu producte nacional brut (PNB), si els països amb un tipus d'interès del deute més alt el demanessin, ja s'esgotarien els 360.000 milions d'euros. La UE comprometrà el 70% de les transferències del Fons de Recuperació abans del desembre del 2022 i el 30% restant durant el 2023, però els desemborsaments es realitzaran fins a finals de 2026. Així, el volum total de deute emès per la UE al 2027, tenint en compte el que ja tenia abans de la pandèmia, és probable que s'hagi multiplicat fins a un volum de 867.000 milions d'euros (aproximadament el 6% del PIB de la UE), deute que a partir de 2027 anirà desapareixent de forma gradual. Aquest increment del deute no hauria de ser un impediment perquè la UE pugui continuar col·locant les seves emissions a un cost de finançament molt baix, donat l'interès europeu d'àmbit empresarial i del BCE en aquest deute. El deute emès s'haurà de retornar abans del 2058 a un ritme que no pot excedir els 29.000 milions d'euros anuals. La UE ha presentat un impost sobre el plàstic no reutilitzable per a amortitzar les transferències directes, i en cas que fos necessari, podria requerir als estats membres que contribuïssin de forma puntual amb fins als 0,6% del PNB.

Núria Mas Les reformes poden tenir a llarg termini un impacte sobre l'economia fins i tot superior que el de les inversions

En aquest article, Núria Mas, professora d'IESE i consellera del Banc d'Espanya, fa una valoració del "Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència: Espanya Pot" que recull l'estratègia del govern espanyol per a la gestió i el desenvolupament dels fons europeus de recuperació Next Generation i que podrien suposar per a Espanya la recepció d'uns 140.000 milions d'euros en transferències i crèdits. L'autora considera que el Pla és una oportunitat única tant per a la Unió Europea com per als seus països membres i que les reformes poden tenir a llarg termini un impacte sobre l'economia fins i tot superior que el de les inversions. Pel que fa a les reformes estructurals prioritàries que hauria d'abordar Espanya aprofitant els fons europeus, Mas afirma que necessitem un pla integral de reformes que tingui com a eix principal oferir un bon futur a les generacions següents i que la millora de la productivitat de l'economia espanyola és clau per poder millorar els salaris i crear llocs de feina de qualitat, tot recordant que la productivitat només ha crescut un 0,2% les últimes dècades. Finalment, defensat que els projectes comptin amb uns indicadors clars i fàcils de mesurar, que permetin fer un seguiment dels objectius aconseguits i que un gran avantatge d'aquests fons és que imposen la cultura de l'avaluació de les polítiques públiques.

Claudi Pérez et al. Los expertos piden un gran pacto político para impulsar el 'plan Calviño'

El nou pla de recuperació, cridat a protagonitzar la tercera gran etapa de modernització espanyola en 60 anys, té ni més ni menys de 2.000 pàgines: el món d'avui és més complex que el de 1986 i el de 1959. Aquest esquema, segons l'anàlisi compartit per els experts reunits per la ministra Nadia Calviño, permet respondre al duríssim impacte de la pandèmia i posa les llums llargues en un país que sol pecar de curt terminisme. Però queda el més delicat: els experts exigeixen a Govern i oposició que la política no sigui un fre per desenvolupar el potencial d'aquest ambiciós pla. I subratllen que només funcionarà si el país el fa seu de dalt a baix: de les empreses als sindicats, de l'establishment polític a les famílies. Consideren que la política espanyola porta massa temps causant més problemes dels que hauria de provocar i que seria una decepció que en aquest moment decidís la política tornés a ser un llast. Ara bé, la política econòmica espanyola no és només aquest pla: té dues palanques addicionals, els Pressupostos i els fons estructurals, per a esmenar els problemes que vagin apareixent. Però alguns experts es lamenten dels possibles problemes de calendari, ja que els fons s'havien d'haver avançat a un primer trimestre dolent, però arribaran quan l'economia ja estigui rebotant. I les reformes més difícils caldrà tancar-les quan la legislatura estigui a les acaballes.

Mariana Mazzucato The success of the EU recovery fund will depend on bold missions

El juliol de 2020, la cimera del Consell Europeu va concloure amb un acord històric sobre un fons de recuperació. Representa un punt d'inflexió per a la UE: per primera vegada, es permetrà que el bloc endeuti en nom dels seus estats membres. L'element més encoratjador de l'acord és que, en lloc de centrar-se en la reducció del dèficit (com després de l'última crisi), la prioritat aquesta vegada és la inversions estratègiques en clima i digitalització. El Tracte Verd Europeu anunciat a finals de l'any passat hauria de ser la "brúixola" i el "motor" per a la recuperació de la UE. L'aprofitament de les innovacions tecnològiques també serà vital: les energies renovables i els serveis digitals han de crear milions de llocs de treball. El programa de recuperació de la UE té un enorme potencial per revitalitzar l'economia europea després dels estralls de la pandèmia de la Covid-19. Establir missions audaces al centre del pla de recuperació ajudarà molt la comissió i els estats membres de la UE a passar d'un enfocament normal i cap a una renovació econòmica a llarg termini, ecològica i digital.

Vivien Schmidt Decentralising and democratising while reforming European economic governance

La crisi del covid-19 no només ha aportat coses negatives, els experts coincideixen que la Unió Europea, finalment, ha reconegut el seu error de promoure polítiques econòmiques més centrades en la dècada passada que no en el futur. Es per això que l'organització

internacional ha optat per invertir fort en un paquet que marca el començament d'una transició econòmica, una transició cap a la digitalització i l'economia verda. Es per això que, a part del conegut paquet per realçar l'economia europea dels efectes de la pandèmia, s'ha optat per donar poder al Banc Central Europeu de cara a proporcionar ajudes en forma de préstecs i subvencions per incentivar la creació d'empreses sostenibles i el inici de la transició. Fins al moment, sembla que el BCE baralla una sèrie d'incentius que passarien per a la creació d'uns "bons ecològics" que potenciarien abandonar les "indústries del passat", aquelles que no aporten més que problemes al planeta. Per fer possible aquesta proposta la Unió Europea busca poder donar més poders al BCE i legitimar-lo perquè actuï de manera més agressiva, orientant políticament o donant "consell" als estats membres, però això passa per mantenir la independència que actualment posseeix al mateix temps que crear un espai de diàleg constant amb la Comissió i el Consell Europeu. Per tant, tot això passaria per la creació d'un espai de diàleg macroeconòmic sobreposant el BCE als bancs nacionals, un autèntic repte difícil de complir. Ara bé, sense cooperació nacional i una reforma estructural, no només internacional, sinó que també nacional, aquest repte o desig per part de la Unió Europea no té futur, la càtedra de la Universitat de Boston Vivien Ann Schmidt, creu que la solució radica en dos punts: Primer ha d'existir una harmonització d'unes noves regles o normes que legitimin el BCE i, sobretot, que incentivi i doni força al compliment dels objectius acordats per la Unió Europea. Aquesta harmonització hauria d'atacar a tots els estats membres perquè la Unió Europea no estigues tant fracturada i dividida. Segon, aquestes noves normes haurien de tenir un cert grau de "flexibilitat", ja que segons el seu punt de vista, no es pot requerir el mateix a tots els estats membres i, a través de la flexibilitat, es dona peu a que tots els estats membres aportin des de la mesura en que sigui possible el seu granet d'arena. D'aquesta manera la càtedra creu que la Unió Europea actuaria a nivells pràctics com a una sola entitat i podria optar a aconseguir els seus objectius.

The Economist Europe's radical economic response to covid-19

Abans de la pandèmia hauria estat impensable el pla "Next Generation EU". La forma en què s'han calculat les assignacions vol dir que els països petits veuran sumes macroeconòmiques significatives: Bulgària, Croàcia i Grècia rebran subvencions equivalents al voltant del 10% del seu PIB anual o més. Els països més rics com Dinamarca o Alemanya poden esperar menys de l'1%. En termes absoluts, els principals beneficiaris són Espanya o Itàlia, on el pla ja ha tingut un impacte polític, aturant l'euroescepticisme creixent. Per a que el pla funcioni, els estats membres han de complir amb les seus plans de finançament, que tenen com a requeriment un mínim d'inversió en energia verda i en transició digital, a més de seguir "recomanacions específiques per país" de la comissió. A alguns països les condicions els semblen limitacions, i destaquen que cal remarcar les diferències entre ells. A banda d'això, es considera que el procés es pot perdre en procediments burocràtics, cosa que preocupa al govern de Macron de cara a les eleccions de l'any vinent. Alhora la UE no vol sacrificar la possibilitat de gastar els diners de manera eficient i productiva. Si ho fan, el BCE prediu que la zona euro podria veure un augment de l'1,5% del PIB a mitjà termini i Draghi ja han suggerit que caldrà ampliar el fons, cosa que suposarà més

endeutament i, potencialment, nous impostos. El pla actual és iniciar la devolució el 2028, amb la seva respectiva liquidació durant les tres properes dècades. Aquests plans fiscals, que requereixen el suport unànim dels governs, han tendit a fracassar en el passat. Els mercats, però, creuen que els bons es amortitzaran amb nous préstecs, ja que la majoria del deute públic ho és. De cara al futur de la UE, és important que NGEU tingui èxit, és a dir, que es gastin els fons amb prudència i es recuperi el creixement econòmic a la zona de l'euro.

Francesco Corti i Jorge Núñez Ferrer Steering and Monitoring the Recovery and Resilience Plans. Reading between the lines

Aquest article proporciona un relat extens dels procediments i regles del Recovery and Resilience Facility (RRF). Analitza les orientacions de la Comissió Europea i ofereix informació sobre com s'està dirigint el procés i com es controlarà la implementació dels Plans Nacionals de Recuperació i Resiliència (PNRR). El RRF és una prova important per a la UE i la seva implementació amb èxit podria conduir a transformacions significatives i necessàries a la UE en termes de reformes estructurals i de transició climàtica i digital. Si no compleix els seus objectius declarats i els estats membres gestionen malament els fons del RRF, les repercussions per a la UE seran més que merament pressupostàries, ja que podrien tenir implicacions polítiques 'estabilitat del projecte europeu erosionant la confiança entre els estats membres, part d'un retard en la recuperació i de les reformes estructurals necessàries. D'una banda, hi ha oportunitats en joc, ja que: en primer lloc, el RRF té el potencial per dirigir la implementació de reformes estructurals; en segon lloc, evitant la governança tradicional dels European Structural and Investment Funds (ESIF) sota la gestió compartida de les autoritats nacionals i regionals, el RRF té el potencial d'evitar algunes de les càrregues administratives tradicionalment associades als ESIF. D'altra banda, diversos reptes podrien dificultar l'èxit de la implementació de la RRF: en primer lloc, podríem observar una creixent acumulació de requisits de marcatge de caselles ex ante per a la taxonomia i els quadres de puntuació per a les aprovacions de fites, superat amb el pas addicional del Consell com a àrbitre final pel desemborsament dels fons; en segon lloc, les administracions públiques estaran saturades de feina, ja que no només hauran de preparar nous plans, sinó que també hauran de produir indicadors, controlar les dades i proporcionar informació en informes separats per a la RRF mitjançant diferents procediments; en tercer lloc, la sobrecàrrega i la càrrega administrativa risquen desplaçar el procés de compliment i supervisió cap a un exercici de marcatge de caselles en la gestió dels fons de la UE.

Jorge Núñez Ferrer Avoiding the Main Risks in the Recovery Plans of Member States

L'informe realitzat per part d'en Jorge Nuñez, membre sènior del Centre d'estudis de polítiques europees representa un informe dedicat a la preparació i implementació del mecanisme de recuperació i resiliència de la Unió Europea. En aquest, s'estableix alguns dels principals riscos per a l'èxit dels programes de recuperació o que simplement el

podrien debilitar, com ara la manca d'enfocament principal al voler abraçar un espectre massa ampli i la mala orientació, sobretot política, el manteniment de sectors insostenibles, els retards en la implementació, així com la manca d'una dimensió més europea o bé la incapacitat d'implementar un programa que resulta molt complex i . per sobre del pressupost normal de la Unió Europea. Tanmateix, es poden mitigar o evitar aquests riscos. L'informe també presenta una sèrie de solucions per garantir que s'implementin aspectes crítics per als programes de recuperació i l'objectiu clau de la resistència a llarg termini. Entre ells, destaca la necessitat de reformes estructurals greus als estats membres, millors sistemes de gestió i control a nivell de la UE, polítiques actives del mercat de treball ben dissenyades, així com un marc clar per a les associacions publico-privades per garantir que s'utilitzin amb més eficàcia.

Transició ecològica

Ecologistas en acción Guía NextGenerationEU: más sombras que luces

Aquesta guia pretén ser una eina pràctica percol·lectius, moviments socials, periodistes, persones tècniques d'ajuntaments i institucions públiques i per a la ciutadania en general. El seu objectiu és millorar el coneixement dels processos i riscos dels fons europeus NextGenerationEU (NGEU). Al seu torn, ofereix 8 propostes dirigides a el Govern d'Espanya perquè aquests puguin contribuir a una transformació ecosocial justa. També incideix en quins són els riscos dels fons de recuperació a curt, mitjà i llarg termini. Així, alerta dels perills de sobreendeutament i austeritat, de la concentració dels fons en grans empreses, del fet que el Pla pugui ser un simple *greenwashing* i no apunti les lliçons de la pandèmia, de la manca de transparència i participació ciutadana, i de les polítiques incongruents en perjudici de l'interès general. En definitiva, la guia alerta de que les successives retallades en les administracions públiques de l'última dècada han fet que no es disposi dels mitjans necessaris per realitzar un adequat seguiment de la destinació dels fons. La manca de mitjans tècnics i recursos humans per avaluar els impactes dels projectes pot derivar en perjudicis per a l'interès general. A la vegada, els possibles incompliments en els exàmens semestrals que realitzen les autoritats europees a cada estat poden comportar sancions o el bloqueig de les següents assignacions. Per això, és més que necessari que els fons NGEU reforcin les capacitats i estructures públiques, dotant amb prou finançament com perquè puguin exercir el seu treball en l'interès general.

Gérard Horny Les ambiguïtats de la relance verte européenne

L'autor expressa en aquest article publicat a *Slate* els seus dubtes respecte de la transició ecològica que s'ha de vehicular per mitjà dels fons europeus, tot i que la consciència de la gravetat del problema és real i que tota la despesa de la UE hauria d'arreglar-se amb els objectius de l'Acord de París. Però les mesures ja anunciades, per exemple en les indústries de l'automoció i l'aeronàutica, mostren clarament que és difícil conciliar tant l'objectiu de reduir les emissions de gasos d'efecte hivernacle com el de la reactivació de l'activitat i el

suport a l'ocupació. A mitjà i llarg termini, els dos objectius hauran d'assolir-se simultàniament, però a curt termini caldrà conformar-se amb mesures que no siguin plenament satisfactòries. Per tant, no podem ocultar les dificultats que comportaran les possibilitats d'èxit de la transició energètica, sabent de més a més que aquest terme és terriblement ambigu: la transició és una etapa intermèdia, el pas d'un estat de coses a un altre. Darrere de la façana verda amb què gairebé totes les organitzacions polítiques i els governs s'adornen, les diferències de visió són considerables. En efecte, els debats europeus no ens han de fer oblidar, però, l'essencial: a tot el món continua la carrera pels combustibles fòssils. A l'extrem nord de Rússia, Gazprom Neft i Shell uneixen forces per explorar els recursos d'hidrocarburs. A més, Shell, així com el grup francès Total, continuen invertint encara més en combustibles fòssils que en energies renovables. Aquest és el cas també al Japó, malgrat els compromisos adquirits en virtut de l'Acord de París, el país continua dependent del carbó per a un terç de la seva producció d'electricitat i finançar la construcció de centrals elèctriques de carbó. Pel que fa a la Xina, certament diu que la quota de carbó ha de disminuir en la seva producció d'energia elèctrica, però a mesura que augmenten les seves necessitats energètiques, els seus projectes de construcció de centrals elèctriques de carbó continuen desenvolupant-se, fins al punt d'excedir la potència de les centrals de carbó que funcionen actualment als Estats Units o a l'Índia...

Cercle d'Economia Transició energètica, reconstrucció econòmica, nova governança

En aquesta nota, el Cercle d'Economia assenyala que si s'assumeix la magnitud del repte que implica la crisi del canvi climàtic, que interpel·la a la política i també al sector empresarial i a tots els ciutadans, caldrà acceptar canvis de model de vida, d'economia i de governança. Canvis que no han de buscar un decreixement utòpic sinó créixer d'una manera que sigui pròspera, sostenible i que sigui garantia d'equitat. Les administracions han de legislar per incentivar i potenciar els bens i serveis produïts per l'economia circular i també han de donar exemple fent que les compres públiques siguin sostenibles; les empreses han d'adaptar el model de negoci al nou context, dedicant recursos a la innovació i aprofitant ara la gran oportunitat dels Fons Next Generation; i els ciutadans s'han de conscienciar per fer un consum responsable apostant clarament pels bens i serveis de la nova economia circular. A la vegada que cal actuar amb audàcia i decisió, cal fugir de plantejaments dogmàtics i precipitats que poden perjudicar una competitivitat sense la qual no hi ha cohesió social. Considerem que la millor manera de fer aquests canvis tan ràpid com sigui possible i amb un cost menys traumàtic és situant la innovació al centre de l'agenda política i empresarial. En darrer terme, la qüestió de la transició energètica fos un dels grans debats del present. S'hi han de comprometre ciutadans, empreses i governs. I hem d'assumir que allò que està en risc és el futur de la humanitat i del planeta. De res servirà que governs, empreses i ciutadans europeus fem els deures climàtics si a nivell global no contribuïm a desactivar la cultura de l'antropocè que hem posat en marxa culturalment des d'Europa a partir de la revolució industrial i la dialèctica que hem inoculat a tot el planeta sobre les tesis de modernització. Una diplomàcia climàtica de col·laboració i cooperació ha d'aconseguir convèncer al conjunt del planeta d'un canvi de model de creixement.

Fiona Harvey Covid recovery plans threaten global climate hopes

La perspectiva d'una recuperació verda mundial de la pandèmia del coronavirus està en suspens, ja que els països inverteixen diners en l'economia de combustibles fòssils per evitar una recessió devastadora. Només un grapat de països importants bomben fons de rescat en esforços baixos en carboni com l'energia renovable, els vehicles elèctrics i l'eficiència energètica. Un nou rànquing de *The Guardian* considera que la UE és capdavantera, dedicant el 30% dels seus fons de recuperació de propera generació de 750.000 milions d'euros (677.000 milions de lliures esterlines) a finalitats verdes. França i Alemanya han destinat aproximadament 30.000 milions d'euros i 50.000 milions d'euros respectivament del seu propi estímul addicional per a la despesa ambiental. A l'altre extrem de la escala, la Xina s'enfronta a la pitjor de les principals economies, amb només el 0,3% del seu paquet, aproximadament £1.1bn, per a projectes ecològics. Als Estats Units, abans de les eleccions, només uns \$26bn (£19.8bn), o poc més de l'1%, de la despesa anunciada eren verds. En aquest context, l'elecció de Joe Biden com a president dels EUA té el potencial de transformar la recuperació verda a nivell mundial: tot i que pot enfrontar-se a una majoria republicana al Senat, si els plans de Biden per a un estímul ecològic de \$2tn estiguessin complerts, els EUA superarien la UE com a inversor més gran en un futur baix en carboni. Tot i que els països no aconsegueixen una recuperació verda, també es queden enrere en les seves obligacions en virtut de l'acord climàtic de París. L'Agència Internacional de l'Energia (AIE) ha calculat que els països planifiquen retallades d'emissions que només representen el 15% de les reduccions necessàries per complir l'acord de París. L'AIE també ha constatat que les emissions de la Xina, que van caure bruscament en les fases inicials de la pandèmia, ja han recuperat els nivells del 2019 i és probable que les superin. Si la Xina no presenta paquets de recuperació ecològics, posant un nou pla quinquennal en consonància amb l'objectiu de zero net, les possibilitats mundials d'assolir els objectius climàtics seran propers a zero i, per tant, semblaria una recuperació verda mundial impossible.

E3G A recovery with green elements, but not a green recovery

Els estats membres de la Unió Europea han de presentar davant de la Comissió la seva planificació per la recuperació i resiliència dels propers anys per poder accedir al paquet preparat per la mateixa organització d'uns 673 mil milions d'euros. Tothom vol agafar el seu tros del pastis. Davant d'aquesta situació ens plantejem dues preguntes: Quins són els requisits per poder accedir-hi? Realment, s'estan complint? La primera pregunta té fàcil solució ja que per accedir-hi els països es van comprometre l'any passat a destinar com a mínim un 37% de la despesa total de la seva planificació a fins mediambientals i sostenibles, mentre que el restant es podria destinar per a fins que no aportin res a la sostenibilitat ni al canvi climàtic, però que tampoc causin un dany significatiu. La segona resposta té solució a partir d'un estudi que ha realitzat l'organització E3G on s'ha pogut comprovar que almenys 8 països membres que pretenen accedir al paquet de recuperació de la pandèmia no compleixen els criteris de planificació d'almenys el 37% sigui despesa

verda. No només això, sinó que s'ha pogut observar que molts plans a primera vista poden semblar que donen suport a la sostenibilitat, però que en el fons estan donant suport altre cop als combustibles fòssils. A sobre, s'ha descobert que molts estats membres juguen a estar a llimbs legals ja que destinen grans quantitats de diners en mesures que encara no hi ha estudis que determinin si són o no són perjudicials pel planeta. En definitiva, hi ha més que dubtes que s'estiguin complint els requisits per part de molts països per poder accedir al paquet econòmic, cosa que suposarà una autèntica prova de credibilitat per la Unió Europea ja que, en els propers dies, ha de decidir quins podran accedir-hi i això tindrà fortes repercussions ja que els ulls de tots els països del món estaran atents a les seves decisions.

Carlos López Abadía España, tercer país europeo con mayor número de proyectos de inversión verde para impulsar la recuperación económica

El think tank EY ha desenvolupat un informe que identifica projectes que poden donar suport a l'ocupació a curt termini i contribuir als objectius climàtics de la UE. Espanya presenta un total de 79 projectes d'inversió verda, amb unes necessitats de finançament de 24.471 milions d'euros. Els sectors d'energia i transport aglutinen el major percentatge de les iniciatives identificades, prop del 40% cadascuna, cosa que demostra el compromís de les empreses i les entitats públiques per assolir l'objectiu zero emissions. L'objectiu és posar en marxa iniciatives que serveixin per a revertir el canvi climàtic, generar ocupació i reduir l'impacte econòmic de la COVID-19. L'informe identifica més de 1.000 projectes de 27 estats diferents que poden generar més de dos milions de llocs de treball a curt termini per a contribuir en els objectius climàtics, gairebé una quarta part de les pèrdues ocupacionals que ha provocat la pandèmia. Aquesta llista representa una inversió de 200.000 milions d'euros per als 1000 projectes, distribuïts uniformement en els països de la UE que els presenten, com França, Alemanya, Espanya o Itàlia. Les necessitats d'inversió dels projectes seleccionats podrien representar del 10% al 50% de les subvencions que ofereix el pla "Next Generation EU". El 20% d'aquests projectes es consideren petits i requereixen inversions de fins a 5 milions d'euros, i al voltant del 30% de les iniciatives seleccionades estan desenvolupades per startups i pimes, que inclouen solucions de mobilitat sostenible, hidrogen verd, recuperació de terres o materials per a la construcció baixos en carboni.

Stephany Griffith-Jones Europe's 'green and just' transition starts with its recovery fund

Amb la proposta del pla de recuperació, un paquet d'uns 673 mil milions d'euros, la Unió Europea deixa clara la seva voluntat, recuperar-se amb rapidesa dels efectes que ha causat la pandèmia i, alhora, avançar cap a una economia verda ja que el préstec va estrictament lligat a unes directius ambientals i sostenibles que s'han de complir estrictament. No obstant, sense el suport d'una important despesa nacional els estats membres no tindran liquiditat suficient per assolir els objectius que prega la Unió Europea. A sobre, els governs

de les principals economies europees estan optant per a polítiques més socials que passen per ampliar els llocs de treball existents, polítiques que van lligades encara que sigui a curt termini al manteniment de l'actual despesa, deixant la inversió en empreses sostenibles i mediambientals per sota del 36% de la despesa total. A pesar d'aquestes descoratjadores dades l'organització internacional brama per fer veure als països membres que invertir en les renovables no només és invertir a llarg termini, sinó tot al contrari suposaria un impuls econòmic, una nova forma de creació de llocs de treball i avançar cap al objectiu primordial d'un món sostenible. Es per això que a través del banc europeu es preveu impulsar i incentivar la inversió en sostenibilitat a partir d'una ambiciosa nova estratègia de préstecs, que es preveu que es posi en marxa a partir del 2025. Europa es troba en una cruïlla de camins i ha de decidir si apostar fort per les empreses sostenibles i liderar el que podria ser una autèntica revolució industrial o caure en memòries del passat i retornar l'ajuda a les empreses que han fet créixer Europa fins al punt d'avui, però que han aportat poc o res al planeta. De moment, el primer pas l'ha fet la Unió Europea apostant molt fort per la primera de les opcions o camins, veure'm quina serà la decisió dels països europeus en els propers anys.

Euractiv From coal and steel to carbon-free and digital: EU reaches turning point

La Unió Europea, que tendeix a avançar després de les crisis cícliques que van des del final de la Guerra Freda fins a l'actual pandèmia de coronavirus, podria mirar al passat d'aquí a uns anys i veure l'inici del salt cap a una economia verda i digital. El propòsit del fons "Next Generation EU" és evitar una major divergència entre països rics i pobres del bloc que pugui destruir el mercat únic. La seva intenció a curt termini és la de crear un impuls inversor i reformador durador per a les economies arrasades pel coronavirus, que estan retornant a la seva mida pre-pandèmica diversos mesos després que les d'Àsia, els Estats Units i la Gran Bretanya. En canvi, a la llarga la UE busca el lideratge ecològic mundial reduint a zero les emissions netes de CO2 per al 2050 per frenar el canvi climàtic i aconseguir una porció de l'economia digital, ara dominada per gegants de tecnologia dels EUA. Molts plans centren la seva despesa verda en renovar edificis per obtenir eficiència energètica i desenvolupament de transport públic. Per prosperar al món digital, els governs planegen construir xarxes mòbils i Internet d'alta velocitat, invertir en emmagatzematge de dades, informatitzar o millorar l'alfabetització informàtica. Si es fa bé, el fons pot establir les regles del joc per al futur. L'èxit depèn de la qualitat dels plans que cada govern prepara ara i de com es posaran en marxa aquests plans fins a finals de 2026, quan molts d'ells deixaran d'estar al càrrec. De moment, la complexitat dels requeriments ha fet que alguns ajornin la presentació fins a mitjans de maig. L'actuació d'Itàlia, el màxim beneficiari financer del sistema i un dels països que més necessiten reformes profundes, serà crucial per a les discussions sobre el seu ús reiterat, però la prova de l'èxit serà si les innovacions i reformes conjuntes aporten beneficis estructurals i duradors.

SDG Academy Transformations for the Joint Implementation of Agenda 2030 for Sustainable Development and the European Green Deal

Quan ens preguntem sobre els efectes de la pandèmia, es inevitable caure en aspectes negatius, però cal profunditzar sobre ells i treure-hi la part positiva. Aquesta ha demostrat que és fonamental establir una connexió entre sanitat pública i l'agenda mediambiental en la formulació de polítiques públiques. També ha aportat que els governs dels estats membres de la UE integressin els ODS al semestre europeu, aquest representa un autèntic procés de coordinació i harmonització de les polítiques econòmiques i laborals en la UE. A més la Unió Europea ha respòs als efectes de la pandèmia amb un fort paquet de polítiques i fons de "Next Generation plan" per impulsar la recuperació econòmica mentre, al mateix temps, es persegueix la transició verda d'Europa. Aquest informe intenta connectar els punts entre aquestes quatre iniciatives polítiques principals - els ODS, el Tracte Verd Europeu, el Semestre Europeu i el pla de recuperació de la UE. Resulta fonamental adoptar un enfocament de sistemes per aprofitar les complementaritats entre els diferents aspectes de la transició verda i identificar el comerç. A la secció 4 de l'informe, examinem el paper que poden jugar les finances 'pacients' per a la transició verda i es proporcionen exemples de noves polítiques financeres i fiscals que s'han aplicat a nivell nacional i regional. La innovació sostenible requereix finançament estratègic a llarg termini, que el sector privat no proporcionarà si no existeix una direcció estable i coherent per a la inversió, de manera que la regulació i la innovació convergeixen al llarg d'una trajectòria verda. Per fer aquesta transició inclusiva i justa, sobretot des que la pandèmia ha eliminat o posat en perill milions de llocs de treball a tot Europa, els impactes sobre les perspectives d'ocupació i la necessitat de noves competències a la població són elements essencials de qualsevol pla de recuperació econòmica. Segons aquest informe, hi ha una àmplia evidència que un estímul econòmic estàndard no només és insostenible mediambientalment, sinó que també és econòmicament inferior a una estratègia de recuperació verda en què les intervencions immediates es poden centrar en reformes d'eficiència energètica i mobilitat urbana sostenible. Les mesures de creixement i ocupació a Europa no són només les relacionades amb l'energia verda, sinó també les que promouen l'economia circular, l'agricultura orgànica i les solucions basades en la natura. Tot i això, els governants polítics dels estats membres han de ser conscients de les compensacions, per exemple, els programes de recuperació amb avantatges laborals a curt termini poden tenir efectes més febles per al creixement a llarg termini, ja que la transició verda requereix compromisos amb la despesa pública i reformes de preus durant un període més llarg. En aquest informe, a part del explicat fins aquest punt, també es suggereix que es poden evitar impactes indesitjables sobre la distribució dels ingressos si les polítiques es dissenyen amb cura, els ingressos generats per mesures com el preu de l'energia i el carboni es reciclen a parts vulnerables de la població, les mesures d'eficiència energètica estan dirigides a les llars de baixos ingressos i la innovació verda està finançat per impostos generals més que per recàrrecs ecològics. En definitiva, el que proposa aquest últim punt no és una altre cosa que la coordinació i combinació de l'agenda verda amb la social per tal d'evitar que les inigualats existents no solament s'ampliïn, sinó que es consolidin.

Transició digital

Clàudia Canals i Oriol Carreras Baquer NGEU: un impuls molt oportú a la digitalització

Aquest article aborda de forma quantitativa l'impacte que representarà el Pla NGEU en termes de transformació digital. Un dels pilars sobre els quals es vertebrava el paquet econòmic europeu NGEU és la transformació digital. En aquest sentit, i atesa la importància de la inversió en intangibles en l'impuls digital, els autors analitzen l'impacte que tindrà l'NGEU sobre aquesta mena d'inversió. Per respondre aquesta pregunta, procedeixen en dues fases. Primer, calculen quin ha estat l'augment mitjà del pes de la inversió en intangibles sobre el PIB a Espanya en els últims anys: entre el 1995 i el 2017, període per al qual es disposa de dades, el pes de la inversió en intangibles va créixer, de mitjana, 0,11 p. p. per any. Aquest és un ritme superior al registrat pels EUA en el mateix període, de 0,08 p. p. per any, probablement a causa de l'estadi de major maduresa en què es troba l'economia nord-americana en termes de digitalització. Tot seguit, es mesura l'impacte de l'NGEU sobre la inversió en intangibles, considerant en el càlcul l'efecte arrossegament que aquest programa pot tenir sobre la inversió privada. En aquest sentit, la inversió en digitalització contemplada en els sis plans d'actuació anunciats pel Govern per al període 2021-2023 puja a 16.250 milions d'euros, dels quals 15.400 seran finançats per l'NGEU. D'aquesta suma, és necessari excloure els 4.700 milions destinats al Pla de Connectivitat, al Pla 5G i a altres inversions en equipament TIC, ja que la inversió en infraestructura, tot i que és crucial per a la digitalització de l'economia, no computa com a inversió en intangibles. D'aquesta manera, en termes anuals, l'NGEU representa una inversió directa en actius intangibles de gairebé 3.600 milions anuals durant els tres propers anys, xifra equivalent al 0,29% del PIB per any.

Doug Moursay Could Biden's Infrastructure Plan Offer the EU a Benchmark for Digital Investment Packages?

Quan la Comissió va presentar el seu pla d'estímul per primera vegada el maig passat, analistes i mitjans de comunicació van aclamar el "groundbreaking stimulus" de la UE. Tanmateix, la cobertura més recent del Next Generation EU s'ha centrat en la creixent preocupació pels obstacles jurídics i burocràtics per al desemborsament de fons. A l'altra banda de l'Atlàntic, i en contrast amb les preocupacions que es manifesten a Europa, una nova administració als Estats Units ha utilitzat els seus primers mesos de mandat per impulsar un "American Rescue Plan" de \$1.9tn, immediatament seguit d'un Paquet de despeses en infraestructures de \$2tn que ara està considerant el Congrés. L' "American Jobs Plan" del president Joe Biden és un paper imperfecte per a la UE de nova generació, ja que cobreix no només la infraestructura física, sinó també les reformes socials i laborals que ja són la norma a tot Europa. Tot i això, les taules clau del pla nord-americà podrien oferir un punt de referència útil per als governs europeus que decideixen ara com gastar els seus respectius fons dels fons europeus de recuperació. En centrar-se en la necessitat d'inversions digitals en la seva retòrica sobre la recuperació econòmica europea, Ursula

von der Leyen fa ressò de la definició d'infraestructura digital presentada pel president Biden, demostrant que Europa pot guanyar substancialment amb aquest nivell d'inversió.